

Alternativt budsjett for 2023

Rettferdighet og trygghet **Ta tilbake kontrollen**

Innhold

Forord: Tid for rettferdighet og trygghet	4
Nødhjelp mot priskrisa	6
Rødts klimaplan	8
Demokratisk kontroll over krafta	12
Fordelingseffekt av Rødts budsjett	14
Dette får du med Rødt	16
Rødts prioriteringer område for område	17
Kommunene er hjertet i velferdssamfunnet	18
Trygghet i og utenfor arbeid	20
Rettferdig og kraftfull politikk for klima og natur	22
Et sterkt nasjonalt forsvar	24
Helse og omsorg for alle	26
Barnehage, skole og framtidens fagarbeidere	28
Trygge veier og klimavennlig transport i hele landet	30
Miljøvennlig matproduksjon i Norge	32
Barn, familie og likestilling	34
Styrk kulturen	36
Bistand til verdens fattige gir ikke inflasjon i Norge	38
Styrket rettssikkerhet og trygge lokalsamfunn	40
Skattesystemet må bli mer rettferdig	42
Tabeller over alle forslag	50
Kommunefordeling	73

Rødts stortingsgruppe

Postadresse: Stortinget, Postboks 1700 Sentrum, 0026 Oslo

E-post: postmottak.rodtdt@stortinget.no

Telefon: 23 31 23 95

Rødt

Adresse: Dronningens gate 22, 0154 Oslo

E-post: roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Utgitt november 2022.

FORORD:

Tid for rettferdighet og trygghet

Klasseskillene øker. Stadig mer rikdom – og dermed også makt – konsentreres på hendene til et lite mindretall. Kapitaleierne blir stadig rikere, også i møte med den voksende priskrisa. Samtidig får de aller fleste av oss det trangere. Mange må velge mellom å betale for mat, strøm eller tannlegeregninga. Flere hundre tusen familier sliter nå økonomisk.

Stortingsvalget i fjor ga et stort flertall for skifte, med en historisk sterk venstreside. Med 100 mandater for et skifte var åtte år med Høyre-styre endelig forbi. Folk hadde håp – og et ønske om forandring.

Nå står vi midt i flere kriser: En alvorlig priskrise som gir de aller fleste dårligere råd, og en klimakrise som truer hele kloden. Russland har gått til ulovlig angrepskrig mot nabolandet Ukraina.

Som i tidligere kriser kan vi velge å løse krisene i fellesskap, ved å bygge ut samfunnets infrastruktur, styrke velferden og tette hull i det sosiale sikkerhetsnettet. Det handler om prioriteringer, og Rødt vil sette rettferdighet og trygghet først.

Rødts alternative budsjett viser hvordan vi får ned de økonomiske forskjellene og får oss gjennom priskrisa i fellesskap, og hvordan vi får ned både utslippene og ulikheten med en rettferdig miljøpolitikk som møter klimakrisa.

I vårt alternative statsbudsjett kommer Rødt med en kraftfull tiltakspakke mot priskrisa for å sikre folks trygghet i hverdagen. Vi prioriterer kraftige grep for å kutte i regningsbunken for folk flest og sikre mer penger i hendene på dem som trenger det aller mest.

Foto: Inne Pedersen.

Vi bruker ikke en krone mer fra oljefondet innenlands enn regjeringa. Vi bruker derimot mer utenlands, for å oppfylle målet om én prosent av norsk BNI til bistand. Når inntektene går kraftig opp på grunn av krise og krig er det bare rett og rimelig at vi bidrar med vårt. Dette vil ikke øke inflasjonen i Norge.

Som en del av budsjettet har vi lagt frem Rødts klimaplan. Klimaendringene fører allerede til ekstremvær. Vi er på vei mot global katastrofe hvis vi ikke legger om kursen. Rødts plan for rettferdig miljøpolitikk viser hvordan vi innen 2030 kan kutte utslippene med 64,5 prosent innenlands, og redusere det norske avtrykket på internasjonale utslipp med ytterligere 8,5 prosent, altså totale utslippskutt på 73 prosent. Dette gjør vi på rettferdig vis, slik at de rikeste som har mest og forurensrer mest også kutter mest. Og vi gjør det uten å ofre norsk natur, som bare ville gjort klimakrisa enda verre.

Rødts alternative budsjett viser også hvordan vi kan gjenreise det nasjonale forsvaret, for å sikre trygghet, selvstendighet og fred.

Det er på tide å ta tilbake kontrollen over samfunnsutviklingen og sikre en politikk som er kraftfull og rettferdig på alle viktige områder for folks trygghet. De siste tiårene har vi fått stadig mindre folkestyre, og mer markedsliberalisme. Det er på tide å ta tilbake kontrollen fra kapitalkreftene. Det er tid for rettferdighet og trygghet.

Bjørnar Moxnes, leder i Rødt

Marie Sneve Martinussen, finanspolitisk talsperson

Nødhjelp mot priskrisa

Matkøene vokser i norske byer. Flere hundre tusen familier forteller at de nå enten må gå til Nav eller frivillige for gratis mat eller hoppe over måltider for å få hverdagen til å gå opp. Matfattigdom, eller sult som det også kalles, er tilbake som samfunnsproblem i Norge.

De galopperende prisene på strøm, mat og bolig knuser arbeiderklassens privatøkonomi. Trygda, lavtlønte, pensjonister og småbarnsforeldre er overrepresentert blant de med dårlig råd. Derfor er Rødts hovedgrep i dette statsbudsjettet en kraftfull pakke for å redde folk ut av priskrisa.

12 000 kroner mer til alle på minsteytelser

Grunnplanken i vår velferdsstat må være at du ikke trenger å bli fattig bare fordi du blir syk, gammel eller mister jobben. Men dagens minsteytelser i velferdsstaten er ikke mulig å leve av. Minstepensjonene ligger på 200 000 kroner, langt under EUs fattigdomsgrense. Minstesatsen på uføretrygd ligger på 250 000 kroner, eller en fjerdedels stortingslønn. Sosialhjelpssatsene er enda lavere.

Priskrisa gjør at disse ytelsene blir enda mindre verdt. Uføre, pensjonister og folk på arbeidsavklaringspenger (AAP) er vesentlig fattigere enn i fjor, fordi prisene vokser raskere enn ytelsene.

Derfor går Rødt inn for en økning av alle velferdsstatens minsteytelser på 12 000 kroner neste år. Det gjelder pensjon, uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, sosialhjelp, studiestøtte, overgangsstønad, tiltakspenger og engangsstønad. Økningen skal skje allerede fra 1. januar, for å sikre at de som trenger det får hjelp gjennom vinteren.

I tillegg til dette går Rødt inn for å prisjustere barnetrygden. Vi foreslår også å styrke den med 100 kroner per måned for barn over seks år, som har sakket akterut i flere år, fra 1. mars.

Krisepakken er spesielt viktig for kvinner. Det er fem ganger flere kvinnelige minstepensjonister enn menn, og det er 50 prosent flere kvinner på uføretrygd.

Rødt vil kutte regningsbunken

Nordmenn opplever at regningene stadig blir vanskeligere å betale, og Rødt foreslår kraftfulle grep som vil dempe utviklingen. I alternativt budsjett foreslår vi derfor en tannhelsereform som tar et viktig steg i retning gratis tannhelse neste år, kutt i egenandeler i helsevesenet og gratis barnehage for femåringer. Rødt prioriterer også å reduseres billettprisene på kollektivtrafikk med 20 prosent.

Grepene til Rødt vil være et viktig bidrag for å lette regningsbunken til dem som sliter, og kan for enkelte være det som skal til for å holde dem flytende gjennom priskrisen.

Rettferdige grep som kan få ned prisene

Den ekstreme prisøkningen på strøm har gjort et alvorlig innhogg i vanlige folks økonomi. Rødt vil derfor innføre makspris på strøm på 35 øre per kilowatttime. For leietakerne, gjør store husleieøkninger det ekstra vanskelig å få pengene til å strekke til. Med dagens lovverk kan de som leier oppleve å få en prisøkning på over ti prosent over natten. Rødt vil innføre et pristak på husleieøkninger. Dette er ikke grep som kommer til syne i budsjettet, men som vil ha mye å si for folks økonomi. Midt i denne priskrisen kutter regjeringen Husbankens tilskudd til å bygge rimelige utleieboliger, og Rødt vil styrke dette tiltaket med 100 millioner kroner.

Til sammen utgjør Rødts krisepakke mot priskrisen 17 milliarder kroner.

Rødt vil øke inntektene til folk	Økning per mottaker i 2023	Kostnad (i mill. kroner)
Minstepensjon	12 000	1 531
Uføretrygd minstesats	12 000	1 600
AAP minstesatser ¹	12 000	575
Sosialstønad ²	12 000	735
Studiestøtte ³	12 000	566
Engangsstønad	12 000	123
Overgangsstønad ⁴	12 000	68
Tiltakspenger	12 000	104
Barnetrygd 0 – 6 år	470 (560 i helårsvirkning)	439
Barnetrygd 6 – 18 år	1 300 (1 760 i helårsvirkning)	767
Dagpenger for arbeidsledige ⁵	Se note 5	1 717
Totalt		8 225

1. Satsen økes med 0,1G. Kuttet til unge mottakere reverseres. Minstesatsen for personer under 25 år økes dermed med 86 318 kroner i året

2. Satsene økes med 13,5 prosent. Tilsvarende 12 000 kroner i året for en enslig mottaker

3. Satsen økes til 1,25G

4. Satsene økes med 0,1G

5. 80 prosent kompensasjon for først 3G i inntekt. Tilsvarende 58 859 for en 100 prosent arbeidsledig med 550.000 kroner i tidligere inntekt

Rødt vil kutte 8 milliarder i regningsbunken	Beløp (i mill. kroner)	
Tannhelse	Første trinn i en tannhelsereform - 40 % refusjon over egenandelstak på 2500 kr	2 880
Billettpriser	20 % priskutt på all lokal kollektivtrafikk, og 60 % rabatt på jernbane for honnør, student og barn	1 510
Barnehage	Innfasing av gratis barnehage, i første omgang for femåringer	856
Egenandeler helsetjenester	Lavere egenandelstak, lavere egenandeler på blåresepter og utvide gratis helsetjenester opp til 18 år	430
Avgifter	Fjerne moms på reparasjoner og norskprodusert frukt og grønt. I tillegg redusere moms på kollektiv og norgesferie	3 160
Totalt		8 836

A photograph of four people standing in a field at sunset. From left to right: a woman in a red jacket, a woman in a red dress, a man in a dark puffer jacket, and a man in a dark jacket. The background shows a line of trees and a bright sunset sky.

RØDTS KLIMAPLAN:

Klimapolitikken må være handlekraftig, rettferdig og på naturens premisser

Altfor lenge har norsk klimapolitikk kun dreid seg om målsetninger langt fram i tid, og for lite om konkret handling. Det haster å kutte i klimagassutslippene for å stanse de verste utslagene av de menneskeskapte klimaendringene. Ifølge FNs siste anslag går verden mot 2,8 grader oppvarming hvis vi ikke handler raskt. Klimaendringene fører allerede til ekstremvær. 2,8 grader oppvarming vil bety global katastrofe.

Nylig la Rødt fram sin nye klimaplan. Den kan du lese på Rødts nettsider. I tabellen på neste side ser du hvilke tiltak vi gjør i budsjettet for å få gjennomført utslippskuttene.

Utslipp henger sammen med ulikhet. Det er de rikeste som forurenses mest. Det er store forskjeller mellom stater og verdensdeler. Men nye tall og data fra World Inequality Lab slår fast at ulikhet i utslipp, kalt karbonulikhet, er større internt i land enn mellom land.¹ Også i Norge står de rikeste for de største utslippene: Ifølge tall fra samme kilde hadde de 10 prosent som tjener mest et karbonavtrykk over dobbelt så stort som de 40 prosent i midtsjiktet av befolkningen.² Derfor må rettferdig klima- og miljøpolitikk være mer enn bare et slagord. Det er helt nødvendig at de rikeste kutter mest, om vi skal hindre de verste utslagene av de menneskeskapte klimaendringene. For å sikre folkelig oppslutning om en handlekraftig klimapolitikk må kostnadene fordeles rettferdig, slik at vi ikke sender regninga til folk med dårlig råd og distriktene, mens de som har mest og forurenses mest kan fortsette som før. Samtidig må et land som Norge, som er rikt sammenlignet med andre, ta et større ansvar for globale utslippskutt.

Klima- og miljøpolitikken må være rettferdig

Hvor mye du kan forbruke avhenger i dag av hvor mye penger du har. Rødt mener at også de rikeste skal redusere sine utslipp. Derfor vil vi blant annet forby luksusforbruk som privatjetfly og cruisetrafikk som ikke er utslippsfri, innføre progressive avgifter på yachter og flyreiser, og innføre en ekstraskatt for de som tjener over 1,5 millioner. Rettferdig klima- og miljøpolitikk handler ikke bare om å ta fra de rike. Vi må også bruke penger på miljøvennlige alternativer for folk flest. Derfor vil Rødt jobbe for bedre og billigere busstilbud i hele landet, og raskere jernbane mellom de store byene.

Rettferdig klima- og miljøpolitikk handler også om å sikre og skape arbeidsplasser. I Norge er mange arbeidsplasser knyttet til olje- og gassproduksjon. Derfor er det avgjørende å få til en rettferdig omstilling. I stedet for en markedsstyrt krasjlanding, når samfunnet skal bli mindre oljeavhengig, trenger vi politisk styring og en aktiv stat – med storstilt satsing på løsninger som kutter utslipp og skaper jobber samtidig.

1. World Inequality Lab: World Inequality Report 2022. Side 126. <https://wid.world/document/world-inequality-report-2022/>

2. World Inequality Lab: World Inequality Database. https://wid.world/share/#0/countrytimeseries/lpfggh_p99p100_z;lpfggh_p90p100_z;lpfggh_p50p90_z;lpfggh_p0p50_z/NO/2015/eu/k/p/yearly/l/false/0/175/curve/false

Klimaskatt for de rikeste

Den store karbonulikheten undergraver klimadugnaden. Hvis vi skal klare å skaffe oppslutning om klimakutt, må de rikeste bidra mest – og mye mer enn i dag. En politikk som får ned ulikheten er også bra for å få ned utslippene, siden de superrikes inntekter og formuer går til økt forbruk, som igjen bidrar til større klimagassutslipp. Rødt har en kraftig omfordelende skattepolitikk. På toppen foreslår vi å innføre en egen klimaskatt på inntekter over 1,5 millioner, som skal begrense luksusforbruk og investeres i utslippskutt.

Klimarabatt for folk med dårlig råd

Rødts klimarabatt tilbakebetaler de økte avgiftsinntektene fra økt CO₂-avgift utover regjeringas forslag og reversering av kutt i veibruksavgiften. Klimarabatten i 2023 er 1 750 kroner til alle med inntekt under 250 000 kroner i inntekt, 1 350 kroner for alle med inntekt mellom 250 000 og 500 000 kroner i inntekt. I tillegg ønsker vi at tilbakebetalingen skal inneholde et barnetillegg og en geografisk profil, hvor innbyggere i distriktskommuner får mer igjen. Tallene over er gjelder for klimarabatten i gjennomsnitt.

Klima og natur går hånd i hånd

Løsninga på klimakrisa er ikke å bygge ned mer norsk natur, enten det dreier seg om vindturbiner i reinbeite-områder eller å gå løs på vernede vassdrag. Både klimagassutslippene og nedbygging av natur truer jordas tåleevne. De to krisene forsterker dessuten hverandre. Når naturen bygges ned forsvinner også jordas naturlige CO₂-lagre. Derfor må klimapolitikken være på naturens premisser. Under Energi- og miljøkapittelet kan du lese om hvordan vi satser på en rekke naturtiltak.

Rødts klimabudsjett

Under følger en liste over tiltakene fra Rødts klimaplan og hvordan finansieringen av de starter i dette budsjettet. Tallene for utslippskutt angir kuttspotensial i 2030 i millioner tonn CO₂-ekvivalenter (CO₂-ekv). Tiltakene vil også være avhengig av mer enn finansiering, og finansieringen vil endre seg fra år for år fram mot 2030.

Tiltak	Utslippskutt i 2030 (mill. CO ₂ -ekv)	Tiltak i alternativt statsbudsjett
Sum av alle utslippskutt	35,13	
Internasjonale utslipp	4,49	
Reduksjon i utslipp på grunn av 10 % mindre nybygging	0,55	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Gradvis reduksjon i materialutslipp som følge av krav til byggebransjen	1,40	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Reduksjon i kjøttimport	0,24	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Økt tekstilgjenvinning	0,10	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Reduksjon i utenlands flygninger	1,20	Endret flyavgift. Forslaget er til behandling i Stortinget. Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Utenlands effekt av økt biodrivstoff	0,30	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Redusert sjømatfrakt	0,70	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Kutt nasjonale utslipp	30,64	
Industri og bergverk	6,58	
Elektrifisere større industrianlegg	2,00	Øremerkede midler til Enova for punktutslippsprogram. Økt bevilgning til Grønn Plattform for forskning og utvikling
Utfasing av fossil fyring i mindre industribedrifter m.m	0,69	Øremerkede midler til Enova for utfasing av fossil fyring. Økt CO ₂ -avgift
CCS i Nordland	0,80	Øremerkede midler til Enova for punktutslipp Økt bevilgning til Grønn Plattform og til ordninger for karbonfangst- og lagring under Olje- og energidepartementet

CCS i Brevik	0,40	Økt bevilgning til karbonfangst- og lagring under Olje- og energidepartementet, som også kan benyttes til Langskip
Biokarbon i ferrolegeringsindustri	0,80	Øremerkede midler til Enova for punktutslippsprogram. Økt bevilgning til Grønn Plattform for forskning og utvikling
Hydrogen i industriell bruk	0,30	Økt bevilgning til Enova, som blant annet støtter hydrogenprosjekter. Økt bevilgning til Grønn Plattform for forskning og utvikling innen blant annet miljøteknologi
Tiltak i aluminiumsindustrien	0,30	Øremerkede midler til Enova for punktutslippsprogram. Økt bevilgning til Grønn Plattform for forskning og utvikling
Legge ned varmekraftverk + CCS ved Mongstad	0,75	Regulatoriske virkemidler, krav i utslippstillatelser
Tiltak i petrokjemisk industri i Grenland	0,54	Øremerkede midler til Enova for punktutslippsprogram. Økt bevilgning til Grønn Plattform for forskning og utvikling
Olje og gass	7,96	
Omstillingsplaner med krav om 70% kutt	7,44	Regulatoriske virkemidler i utslippstillatelser. Økt bevilgning til forskning og utvikling på CCS under Olje- og energidepartementet
Krav til nullutslipp på supplyskip	0,32	Økt CO ₂ -avgift. Krav og reguleringer
Metanutslipp og flyktige organiske forbindelser	0,20	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer.
Bygg, anlegg og oppvarming	1,00	
Reduksjon i utslipp på grunn av 10 % mindre nybygging	0,20	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Gradvis reduksjon i materialutslipp som følge av krav til bransjen	0,50	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Fase ut fossil energi i fjernvarme, utfase gass til oppvarming og på byggeplasser, erstatte fossil energiforsyning i Longyearbyen og forsere utskifting av vedovner	0,30	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer. Økte CO ₂ -avgifter
Avfall	1,61	
Tekstilgjenvinning	0,02	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Plastgjenvinning	0,07	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Metanuttak	0,08	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer. Innenfor dagens rammer for Enova gi støtte til utnyttelse av metan til strømproduksjon
Karbonfangst- og lagring i Oslo	0,40	Tiltaket er allerede finansiert i regjeringens budsjettforslag
Karbonfangst- og lagring over hele landet	1,05	Vi finansierer 10% av full kostnad for å gjøre alle anleggene klar til pilot i årets budsjett, setter av mer til forskning og utvikling, gir Enova mandat til å støtte tiltakene når implementering er mulig
Arealbruk	0,89	
Økt bruk av fangvekster i jordbruket	0,07	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Forby nye torvuttak	0,07	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Tiltak i skogbruket: krav til plantetetthet, økt planting, optimalisert hogsttid, ungskogpleie	0,75	Omdisponere midler satt av til utviklingstiltak gjennom Landbruks- og matdepartementet til miljø-satsinger, og å gi støtte gjennom Bionova til reduksjon av utslipp og økt opptak fra arealsektoren
Fiskeri og havbruk	0,50	
Flytte kvoter til mindre fartøy	0,13	Avventes til kvotemeldinga behandles i Stortinget

Utfasing av fossil energi i havbruksnæringa	0,37	Øremerket bevilgning til Enova. Økt bevilgning til Grønn Plattform for utvikling av ny teknologi. Økt CO ₂ -avgift
Jordbruk	0,98	
Økt kvalitet på grovfôr	0,05	Styrket bevilgning til Bionova
Aviltak på storfe og svin	0,07	Bransjesamarbeid
Halvering av matsvinn	0,28	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Drenering av dårlig jord	0,04	Øremerket bevilgning under Landbrukets Utviklingsfond (LUF)
Reduserte gjødselutslipp	0,05	Styrket bevilgning til Bionova
Biogass av gjødsel	0,06	Øremerket bevilgning til Bionova
Bruk av biodrivstoff og elektrifisering av maskinpark	0,21	Nye reguleringer og tilskudd over Bionova
Fossilfri oppvarming på gårdsbruk	0,05	Styrket bevilgning til Bionova
Stans i nydyrking av myr	0,02	Tiltaket gjøres gjennom reguleringer
Karbonlagring i biokull i jord	0,15	Øremerket bevilgning til Bionova
Transport	11,12	
Styrt reduksjon i luftfart	0,42	Endret flyavgift, forslag til behandling i Stortinget. Tiltaket gjøres gjennom reguleringer av blant annet Avinor
Økt innblandingskrav for biodrivstoff i luftfart	0,25	Nye reguleringer
Elektriske fly og forbud mot privatfly	0,10	Forbud, forslag til behandling i Stortinget. Nye reguleringer
Landstrøm i norske havner	0,15	Ikke foreslått i årets budsjett.
Utslippsfrie ferger og hurtigbåter	0,58	Øremerkede midler til Enova for investeringskostnad
Tiltak for fritidsbåt	0,10	Ikke foreslått i årets budsjett
Forbud mot utslippscruise	0,30	Forslag til behandling i Stortinget
100 % utslippsfritt nysalg av maskiner	0,75	Nye reguleringer. Økt CO ₂ -avgift. Enova-støtte
100 % utslippsfritt nysalg av lastebil	0,70	Nye reguleringer. Økt CO ₂ -avgift. Omstillingsprogram for veitransporten og lade-utbygging. Øremerket bevilgning til Enova
Holde biodieselbruken fast i volum	0,50	Nye reguleringer
30 % reduksjon i biltrafikk i byene, økt kollektivandel i distriktet	0,50	Lavere kollektivpriser, økte rabatter. Omstillings- og belønningsmidler til kollektivtransport lokalt. Satsning på jernbane
Utslippsfrie bygg- og anleggsplasser	0,50	Økt CO ₂ -avgift. Økt støtte innenfor eksisterende Enova-rammer. Nye reguleringer
Elektrisk kollektivtransport og turbuss	0,37	Øremerket bevilgning til Enova. Lade-utbygging. Påbud om utslippsfri drift i deler av bransjen, forslag til behandling i Stortinget
Effekter av økt CO ₂ -avgift: Mer effektiv logistikk, bedre organisering, raskere omstilling m.m	1,00	Økt CO ₂ -avgift, opptrapping til 3 000 kr i 2030
Endelige datoer for slutt på salg av nye fossile privatbiler og varebiler	0,30	Ikke foreslått i årets budsjett
Overføre gods fra vei til bane og sjø	0,10	Satsning på jernbane i vårt budsjettforslag
Utslippsreduksjon i framskrivningene	4,50	-

For å nå klimaplanens ambisjoner for nok kraft finansierer vi ordninger for oppgraderinger av vannkraftverk og utvikling av energiteknologi innen bergvarme og energieffektivisering. Bionova får økte midler til biogass-satsing.

Demokratisk kontroll over krafta

Det markedsliberalistiske kraftsystemet har spilt fallitt. De skyhøye kraftprisene går hardt utover økonomien til folk og næringsliv. Prisen på miljøvennlig norsk kraft settes av høystbydende på en europeisk kraftbørs, i stedet for å sørge for rimelig strøm til oppvarming av hus og hjem og sikre bosetting, sysselsetting og verdiskaping for framtida i hele landet.

Rødt jobber for en makspris på strøm

Rødts modell for makspris er et tak på prisen kraftselskapene kan ta fra kunder i Norge. Vårt forslag er tre ganger konsesjonspris, altså snittet av hva det koster å produsere kraft i Norge i dag. For 2022 har olje- og energidepartementet satt denne til 11, 57 øre kilowattimen. Vår makspris blir da omtrent 35 øre kilowattimen, like over gjennomsnittlig strømpris fra 2010 til 2020 på 33 øre (konsumprisjustert spotpris på kraft per /kWt ekskl. mva). Maksprisen må følges av en leveringsplikt for kraftselskapene. Sammen med nettselskapene må de levere strømmen som trengs i sin region.

Kravet om makspris må kombineres med eksportkontroll: Først når leveringsplikten er ivaretatt, kan kraftprodusentene selge kraftoverskudd ut av landet, til markedspris. Hvis fyllingsgraden i vannmagasinene synker under mediannivå, må eksporten av strøm stanses av hensyn til forsyningsikkerheten.

Ansvar for leveringsplikten må fordeles rettferdig på kraftprodusentene. Det kan fordeles etter produsentenes andel i sin region. 30 prosent av produksjonen de siste tre årene betyr ansvar for 30 prosent av årets «makspriskraft» i sin region.

Foto: Inne Pedersen.

En slik omlegging fra dagens børstyrte strømpris vil ha en rekke konsekvenser for norsk økonomi. Det vil redusere utgiftene for folk flest, kommunene og staten. Samtidig ville inntektene fra høye strømpriser bortfalt.

Det er ikke mulig å lage et alternativt budsjett som tar hensyn til alle disse kryssende effektene. I tillegg til at det ville krevd mer detaljert informasjon og et utredningsapparat vi ikke har tilgang på, ville det alternative budsjettet vært vanskelig å lese opp mot regjeringas forslag.

Vi har derfor ikke budsjettet med innføring av makspris. Det betyr at de gjeldende og foreslåtte støtteordningene videreføres på de aller fleste områder og at kraftbransjen må betale mer skatt enn før. Vi viser derimot hvordan priskrisa slår ut og hva slags motkrav som er viktig å stille her og nå, både for å bedre folks personlige økonomi og kommuneøkonomien. Staten skal ikke stikke av med inntektene mens regninga blir sendt til folk flest.

Omleggingen Rødt vil ha, krever mer enn bare påplussinger og fratrekk på et budsjett. Vi må gi kraftselskapene et helt nytt samfunnsmandat, og gå bort fra dagens prisfastsettelse på en europeisk strømbørs.

Primært jobber Rødt fortsatt for å innføre makspris på strøm på produksjonssiden, slik vi har redegjort for her. Det er noe annet enn å bruke regjeringas modell for strømtøtte til å utbetale en makskompensasjon. Vår modell handler om å gå bort fra et dysfunksjonelt markedsregime, der staten driver en form for subsidiering som opprettholder hele systemet, og over til et opplegg som nærmer seg kostpris. Strøm er nemlig ikke en hvilken som helst vare på linje med kosmetikk eller pizza. Det er en nasjonal ressurs og en bærebjelke i hele infrastrukturen. Strøm er ingen luksusvare, men et nødvendig gode offentlige myndigheter har ansvar for å sikre til sine innbyggere. Makspris må følges av et toprissystem som gjør luksusforbruk dyrt og av sektorspesifikke energisparekrav for næringslivet.

I dette alternative budsjettet har vi tatt utgangspunkt i dagens prissituasjon. Dette står ikke i motsetning til å jobbe for de strukturelle endringene makspris vil innebære. Tvert imot viser den økonomiske situasjonen med økende priser og økt fattigdom behovet for å gjøre noe med det urettferdige, udemokratiske og usosiale strømmarkedet.

Slik vil makspris påvirke norsk økonomi

Staten

- Utgiftene til alle strømtøtteordningene faller bort (beregnet til 50 mrd. i 2023)
- Utgiftene til nødvendige bevilgninger til statlige virksomheter reduseres
- Høyprisbidraget fra kraftproduksjon faller bort (beregnet til 23 mrd. i 2023)
- Inntektene fra grunnrenteskatten på kraftproduksjon vil reduseres (beregnet til 37 mrd. i 2023)
- Utbyttene fra Statkraft vil reduseres på sikt
- Skatteinntektene fra næringslivet vil øke
- Lavere utgifter til prisregulerte ytelser

Kommunene

- Utgiftene og nødvendige bevilgninger til kommunale virksomheter reduseres
- Kommuner med kraftproduksjon vil få lavere inntekter fra konsesjonskraft
- Kommuner som eier kraftselskaper vil få lavere utbytter på sikt
- Skatteinntektene fra annet næringsliv vil øke
- Utgifter til eventuelle kommunale støtteordninger og sosialhjelp vil reduseres

Husholdningene

- Strømregningene vil reduseres kraftig
- Prisveksten på andre varer vil være lavere

«Alle tall er basert på Finansdepartementets beregninger av forventede ekstraordinære kostnader og inntekter som følge av høye strømpriser i 2023.»

Fordelingseffekt av Rødts budsjett

Rødt foreslår en inntektsskattemodell som gir mer penger til fellesskapet. De med lavere inntekt enn om lag 700 000 kroner, eller tre fjerdedeler av befolkningen, får litt lavere skatt. Personer med høye inntekter og store aksjeutbytter, spesielt de 0,5 prosent rikeste med inntekt over 3 millioner kroner i året, betaler mer.

Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på inntekt og utbytte, relativt til regjeringens budsjettforslag (i kroner)

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på formue, relativt til regjeringens budsjettforslag (i kroner)

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

TABELL: Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på inntekt og utbytte

Inntektsintervall	Antall personer	Andel personer	Gj.snittlig brutto-inntekt (kr)	Rødts endring inntektsskatt (kr)	Rødts endring utbytteskatt (kr)
0 – 200 000 kr	615 200	13,5 %	81 400	-200	-
200 000 – 400 000 kr	1 078 900	23,7 %	310 000	-1 300	-
400 000 – 600 000 kr	1 188 400	26,1 %	498 600	-2 600	100
600 000 – 700 000 kr	496 800	10,9 %	647 200	-2 600	100
700 000 – 800 000 kr	348 800	7,7 %	745 500	-600	200
800 000 – 1 mill.	380 700	8,4 %	886 700	4 600	400
1 – 2 mill.	385 200	8,5 %	1 290 900	24 700	2 700
2 – 3 mill.	38 800	0,85 %	2 359 400	90 400	20 600
Over 3 mill.	23 900	0,52 %	6 045 700	236 700	164 800
Sum/gj.snitt	4 556 700	100,0 %	533 100	3 200	1 300

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

Dette får du med Rødt

Under er fire eksempler på hvordan Rødts politikk vil påvirke lommeboken til nordmenn i 2023. Alle tall viser endringer sammenlignet med regjeringens forslag.

Familien

- Begge voksne har inntekt på 450 000 kroner
- Den ene kjører bensinbil til jobb, den andre togpendler
- To barn (5 år og 10 år)

	Kroner
Redusert inntektsskatt voksen 1	2 400
Klimarabatt voksen 1 ¹	1 350
Økte utgifter til bensin (20 000 km/året)	- 980
Redusert inntektsskatt voksen 2	2 400
Klimarabatt voksen 2 ¹	1 350
20 % billigere årskort kollektivtransport	2 890
Barn 5 år: Gratis barnehage for 5-åringer fra 1.8.23	15 000
Barn 5 år: Økt barnetrygd fra 1.3.23	470
Barn 10 år: Økt barnetrygd fra 1.3.23	1 300
Sum	26 180

Den høytlønte med tannpine

- Inntekt på 900 000 kroner
- Tannlegeutgifter på 30 000 kroner i året

	Kroner
Økt inntektsskatt	- 5 000
Reduserte tannlegeutgifter (40 % av tannlegekostnadene over 2 500 kr) ²	11 000
Sum	6 000

Minstepensjonisten

- Enslig minstepensjonist med 232 816 kroner i pensjon
- Har høye helseutgifter

	Kroner
Redusert inntektsskatt	700
Økt minstepensjon	12 000
Klimarabatt, med lavtlønnstillegg ¹	1 750
Redusert egenandelstak på helse-tjenester	119
Økt honnørrabatt på årskort for lokaltog	380
Sum	14 949

Den permitterte

- Blir 50 prosent arbeidsløs fra 1.9-31.12 i 2023
- Lønn siste år: 400 000 kroner
- Gjennomsnittslønn siste 3 år: 500 000 kroner

	Kroner
Redusert inntektsskatt	2 100
Klimarabatt ¹	1 350
Økte dagpenger - reversere regjeringens usosiale kutt ³	10 400
Økte dagpenger - 80 prosent kompensasjonsgrad opp til 3G ⁴	9 810
Sum	23 660

1. Rødts klimarabatt tilbakebetaler de økte avgiftsinntektene fra økt CO₂-avgift utover regjeringas forslag og reversering av kutt i veibruksavgiften. Klimarabatten betales ut til alle med under 500 000 kroner i inntekt, med et litt høyere beløp til de under 250 000 kroner. I tillegg ønsker vi at tilbakebetalingen skal inneholde et barnetillegg og en geografisk profil, hvor innbyggere i distriktkommuner får mer igjen. I disse eksemplene bruker vi imidlertid kun gjennomsnittsbeløpene differensiert etter inntekt.
2. Rødt vil innføre gratis tannhelse. Som et første skritt vil vi at staten skal dekke 40 prosent av kostnader over 2 500 kr. Om lag 240 000 personer (6 prosent av befolkningen) har særlig høye årlige utgifter, med et gjennomsnitt på 30 000 kroner.
3. Regjeringen foreslår å fjerne regelen om at dagpenger beregnes etter gjennomsnittlig inntekt de siste tre årene dersom dette gir høyere dagpengegrunnlag enn inntekten det siste året. Rødt går mot denne endringen.
4. Rødt foreslår at dagpengereglene som gjaldt under Koronapandemien gjøres permanent. Dette betyr blant annet at man skal få 80 prosent dagpenger for inntekt opp til 3 G (334 431 kroner). I dagens regelverk er dagpengegrunnlaget 62,4 prosent.

Rødts prioriteringer område for område

Kommunene er hjertet i velferdssamfunnet

Kommunene er hjertet i vår felles velferd, og et av våre viktigste verktøy i kampen mot Forskjells-Norge. Alle skal kunne leve gode liv uavhengig av hva du har på konto eller hvor du bor. Derfor er en styrket kommuneøkonomi en av de tyngste satsningene i Rødts alternative statsbudsjett.

Mer penger til lokaldemokratiet

Pandemien har hatt store konsekvenser på kommunenes økonomi og håndteringen av priskrisa treffer de kommunale tjenestene hardt. Kommunesektoren var allerede før pandemien underfinansiert. Rødt mener at nye oppgaver fra staten må fullfinansieres for å sikre likeverdige tjenester på den ene siden, og faktisk lokalt selvstyre på den andre. Rødt øker derfor inntektene til kommunene med 10 milliarder kroner, hvorav 5,1 milliarder er frie inntekter. Rødt har tillit til at kommunene selv vet hva innbyggerne deres trenger mest om det så er flere hjemme-sykepleiere, lærere, mer sosial boligpolitikk eller å bygge en ny barnehage.

I tillegg til de frie midlene styrker Rødt blant annet skolehelsetjenesten, setter av penger til flere miljøarbeidere i skolen og styrker barnevernet gjennom øremerkede midler. Vi senker innslagspunktet for ressurskrevende tjenester og setter av penger til flere barnehagelærere. Ved å sette av midler til et fond for oppkjøp av strandsoneareal og midler til ulovlighetsoppfølging i strandsona styrker vi allemannsretten og verner mer natur til det beste for folk.

Fylkeskommunen som utviklingsmotor og distriktene som gode bosteder

Rødt mener fylkeskommunene spiller en stor rolle i å skape gode lokalsamfunn landet rundt. Når nye fylkeskommuner igjen skal skapes, forutsetter Rødt at regjeringa holder sine løfter og fullfinansierer delingskostnadene som påløper fra 2024, i tillegg til det som er avsatt for 2023.

Rødt styrker fylkeskommunene med 2,8 milliarder kroner, hvorav 900 millioner kroner er frie inntekter. Vedlikeholdsetterslepet på fylkesveier, tannhelsetjenesten og videregående opplæring krever betydelig økonomisk innsats i årene som kommer. Rødt kompenserer fylkeskommunene for å senke billettprisen på kollektivtransport. Rødt satser også på rassikring som er helt essensielt for at folk skal kunne ferdes trygt.

Ta tilbake kontrollen fra bolighaiene

Boligmarkedet i Norge har blitt en forskjells-maskin og norsk boligsektor er en av de minst regulerte i Europa. Rødt mener at alle skal ha rett til et godt sted å bo. Rødt foreslår derfor å beholde den boligsosiale profilen i Husbanken fremfor å smøre midlene tynt utover slik regjeringen foreslår. Rødt løfter samtidig lånerammen til Husbanken med seks milliarder slik at betydelig flere kan få startlån over hele landet. Vi reverserer regjeringens kutt i midler til heis og tilstandsvurdering, samt tilskuddet til kommunale utleieboliger. Rødt styrker Leieboerforeningens tilskudd slik at leietakere kan få økt beskyttelse i et krevende marked. Rødt setter også av penger til et pilot-prosjekt med et eget husleietilsyn som skal styrke leietakernes rettigheter.

Oversikt over Rødts kommunebudsjett	Beløp (i mill. kroner)
Frie inntekter: Kommunene	4 200
Frie inntekter: Fylkeskommunene	900
Øremerkede midler: Kommunene	3 058
Øremerkede midler: Fylkeskommunene	1 861
Samlet økning	10 019

Tabell over frie inntekter til kommunesektoren. Beløp (i mill. kroner)	Fylket	Kommunene	Totalt
Viken	165	867	1 033
Oslo	93	468	561
Innlandet	61	292	353
Vestfold og Telemark	62	297	359
Agder	50	220	270
Rogaland	76	333	409
Vestland	124	464	589
Møre og Romsdal	59	194	254
Trøndelag	81	358	439
Nordland	65	272	337
Troms og Finnmark	63	434	497
Sum	900	4 200	5 100

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Økte frie inntekter til kommunene og økte distriktstilskudd	4 200
Økte frie inntekter for fylkeskommunene	900
Kostnadsdekning for deling av fylker og Ålesund kommune	200
Sikre at flere får rett på bostøtte med økte satser	800
Husbanken: Økt låneramme og reversere kutt i tilskudd til utleieboliger	100

Trygghet i og utenfor arbeid

Nå er arbeidsløsheten lav. Men både LO og en rekke økonomer spår at den vil øke raskere enn det regjeringa tror.

Bekjemp arbeidsløsheten, ikke de arbeidsløse

Regjeringa reduserer antall tiltaksplasser. Det er dumt i en tid hvor flere bedrifter søker folk, og en del som har falt utenfor arbeidslivet derfor kan hentes inn igjen. Derfor øker Rødt antall tiltaksplasser med 1 000 sammenlignet med regjeringas forslag. Vi øker i tillegg antall VTA-plasser betraktelig.

Fullfør ryddejobben etter åtte år med Erna

Med støtte fra Rødt har Ap/Sp-regjeringa reversert en rekke av Høyres smålige og usosiale kutt i velferden, blant annet i brillestøtten og i barnetillegget for uføre. Men fremdeles er ikke ryddejobben etter åtte år med blått styre ferdig.

Ikke minst gjenstår flere av kuttene i arbeidsavklaringspenger (AAP), blant annet et kraftig kutt i satsen som unge AAP-mottakere får. Rødt bruker 885 millioner kroner på å sikre at unge AAP-mottakere under 25 år skal få samme ytelse som andre på AAP.

Mer tillit og mindre kontroll i Nav

Dagens trygdesystem er preget av kontroll og mistillit. Både ansatte og såkalte «brukere» opplever at de blir mistenkeliggjort. Rødt ønsker et oppgjør med mistillitshysteriet i Nav. Det innebærer at vi må bruke mindre penger på kontroll, og heller frigjøre midler til å behandle folk som søker hjelp i velferdsstaten med respekt.

Derfor kutter Rødt den rådgivende overlegetjenesten i Nav. Nav burde kunne stole på fastlegene, og trenger ikke egne leger. Samtidig øker vi bevilgningene til Nav med 128 millioner kroner sammenlignet med regjeringas budsjett, blant annet for å sikre at lokale Nav-kontorer kan holde åpent og hjelpe de som trenger det.

Foto: Inne Pedersen.

I tillegg setter vi av en egen pott til organisasjoner som vil hjelpe folk med å få det de har rett på i Nav-systemet, slik som Stiftelsen Rettferd, Nav-opprydningen, AAP-aksjonen og Foreningen Økt Levestandard (FØL).

Ta skurkene i arbeidslivet

I Hurdalsplattformen varsler regjeringen en storrengjøring i arbeidslivet. Men skikkelige redskaper koster når man skal gjøre reint. Det nytter ikke bare å vedta regler, vi må også ha midler til å følge dem opp. Med regjeringens handlingsplan mot sosial dumping får Arbeidstilsynet en rekke nye oppgaver. Oppgavene må følges opp med midler, og derfor øker Rødt bevilgningene til Arbeidstilsynet med 40 millioner kroner.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Styrke dagpengeordningen	1 947
1 000 flere tiltaksplasser og 500 flere VTA-plasser	179
Styrke NAV gjennom 100 flere årsverk	128
Skjerme uføre fra pensjonsreformen	290
Fryse levealdersjusteringen i pensjonssystemet	648

Rettferdig og kraftfull politikk for klima og natur

Utslippene må ned for å avverge katastrofale klimaendringer og tap av natur. Dagens regjering kutter i det viktige skogvernet, når ikke klimamålene og gjør økonomien mer oljeavhengig mens industrien sliter med høye strømpriser. Rødt vil ha kraftfulle utslippskutt gjennom rettferdige fellesskapsløsninger.

Et rikt naturmangfold

Naturen er grunnlaget for vår eksistens og vår viktigste buffer mot klimaendringene. Vi har ingen arter å miste. Regjeringas kutt i skogvernmidlene viser at å stanse tap av natur ikke prioriteres. Vi reverserer kuttet og øker bevilgningen.

Flere arter og naturtyper trenger beskyttelse og restaurering. Mer myr må restaureres, både for å være karbonlager og som levested for en rekke arter. Vi gir 225 millioner til restaurering av natur, tiltak for bedre vannmiljø og mot fremmede arter. I tillegg til å videreføre og styrke klimasats, som går til klimatiltak i kommunene, innfører vi en lignende ordning for naturtiltak.

Sikkerhet mot klimaendringer

Det er også viktig å holde naturen intakt for å unngå de verste utslagene av klimakrisen. Vi foreslår 200 millioner til NVEs flom- og skredforebygging, samt deres tilskuddsordning til kommuner og fylkeskommuner. Vi finansierer å lage en nasjonal handlingsplan for oppgradering av vann og avløp.

Store utslippskutt er mulig

Industrien er et område hvor vi vet hvordan store utslippskutt kan tas. Når kraftprisene stiger og CO₂-kompensasjonsordningen svekkes, krever det en ekstra innsats for å opprettholde og videreutvikle fastlandsindustrien – og unngå nedlegging og utflagging til land med mer fossil energibruk og billigere arbeidskraft. Nå er tiden for å få tatt i bruk teknologi vi vet virker for å kutte utslipp og spare energi. Blant annet innfører vi programmer for å kutte store punktutslipp og utfase fossil fyring i industrien. Vi styrker også programmene for forskning og utvikling på miljøteknologi, og setter klimakrav ved en del av CO₂-kompensasjonen til industri.

Vi setter av penger til å komme godt i gang med utviklingsprosessen for karbonfangst- og lagring på åtte avfallsanlegg over hele landet.

Innsats for lokal energiproduksjon og -sparing

Den mest miljøvennlige energien er den vi ikke bruker. I tillegg er energieffektivisering et klassespørsmål: De skyhøye strømprisene fører i praksis til at de med dårlig eller vanlig råd rasjonerer med strømmen, mens de rikeste kan fortsette å sløse som før.

Foto: Steven Kamerar / Unsplash

Rødt vil at staten skal investere én milliard i energieffektivisering. Vi styrker Enovas tilskuddsordninger og gjør dem enklere og mer tilgjengelige for alle.

For annen energiproduksjon setter vi av midler til oppgradering av vannkraftverk og styrker utvikling innen energi-effektivisering og bergvarme.

Mer miljøvennlig transport

Vi trenger en mer klimavennlig samferdselspolitikk med satsing på kollektivtrafikk, jernbane og trygge veier over hele landet framfor store motorveier

I tillegg øker vi Enova-støtten til transportformål som el-billading i borettslag og utslippsfri fergedrift med 280 millioner og setter i gang en stor utbygging av ladestasjoner på hvile- og rasteplasser særlig rettet mot yrkestrafikken.

Rettferdige miljøavgifter

Alle skal kunne leve miljøvennlig, uavhengig av hvor de bor eller hva de har på konto. Vi øker CO₂-avgiften med 38 prosentpoeng fra 2022 – fordi store utslipp må koste. Men for å unngå at miljøpolitikken blir urettferdig, betaler vi tilbake økningen til alle med inntekt under 500 000 kroner, med tillegg for de som har barn og de som bor i distriktene.

Vi innfører en progressiv avgift på flybilletter mellom de største byene hvor det er mulig å ta tog og annen kollektivtransport.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Styrke ENOVA - energisparing og klimatiltak	1 780
Skogvern	331
Restaurering av natur og vannmiljø, samt tiltak mot fremmede arter	225
Tilskudd til klimatilpasning-, natur- og klimatiltak i kommunene	360
Styrket flom- og skredforebygging	200
Økt støtte til karbonfangst og lagring	530

Et sterkt nasjonalt forsvar

Rødt vil gjenreise det norske invasjonforsvaret og styrke nordisk forsvarssamarbeid. Russlands ulovlige angrepskrig mot Ukraina viser at det haster å bygge et forsvar som kan avskrekke og sikre nødvendig norsk selvstendighet. Rødt øker forsvarsbudsjettet med 700 millioner og frigjør ytterligere midler til å styrke Forsvaret av Norge ved å kutte i antall kampfly og krigsdeltakelse i utlandet.

Kutt i kampfly og utenlandskrig, mer til luftvern

De siste tjue årene har skiftende regjeringer bygget ned Norges invasjonforsvar til fordel for krigsdeltakelse i utlandet. Enorme summer er sløst bort på USA-ledete kriger, inkludert Libya og Afghanistan. Det er uforståelig at norske soldater i 2023 skal risikere livet i Irak og øve på ørkenkrig i Jordan, når det er krig i Europa og vi mangler soldater og luftvern til å beskytte Norge.

Krigføring i utlandet var høyt prioritert da det ble besluttet å kjøpe 52 kampfly av typen F-35, Norges dyreste skattefinansierte investeringer noensinne. Med skyhøye driftskostnader vil F-35 gå på bekostning av resten av Forsvaret i flere tiår framover. Ved utgangen av 2022 har Norge 40 kampfly. Det er allerede flere fly enn vi har mannskap til å bruke, og vi mangler luftvern til å beskytte dem. Norge har i dag et forsvar som kan krige under utenlandsk kommando i andre verdensdeler, men som ikke har et eneste luftvern batteri dedikert til å beskytte vår egen sivilbefolkning mot bombefly og missiler. Dette vil Rødt snu ved å stanse kjøpet av de 12 siste kampflyene som ennå ikke er levert, og bruke pengene på å gjenoppbygge Norges luftvern som ble nedbygd etter Den kalde krigen. Dette grepet frigjør 2,5 milliarder på 2023-budsjettet og 1,6 milliarder i 2024 som Rødt blant annet bruker på å luftvernbeskyttelse av både sivilbefolkning og forsvarsanlegg, inkludert gjeninnføring av luftvern for hovedstaden.

Gjennom forhandlinger kan Norge også få tilbake mye av de nesten 5 milliardene som allerede er betalt for de 12 siste flyene som ennå ikke er levert og bruke dette på å fremskynde anskaffelsen av langtrekkende luftvern. Ettersom det er usikkert nøyaktig hvor mye Norge vil få tilbake og når, budsjetterer ikke Rødt med disse pengene i 2023, men vi setter av midler til opplæring av personell i bruk av langtrekkende luftvern.

Et sterkt nasjonalt forsvar for å beskytte freden i nord

Rødt vil styrke Norges selvstendige forsvarsevne. Det gjør oss mindre avhengig av et uforutsigbart USA, og er nødvendig for å sikre balansen mellom avskrekking og beroligelse overfor Russland. Samtidig reduserer det risikoen for at Norge blir slagmark i en konflikt mellom atommaktene. Rødt styrker Hæren med oppbemanning og dedikert

Foto: Inne Pedersen

helikopterstøtte på Bardufoss og starter anskaffelse av langtrekkende presisjonsartilleri. Heimevernet styrkes med 5 000 soldater og vi reetablerer Sjøheimevernet og spesialavdelingen HV-016. Med 500 flere årsverk i Forsvaret styrkes også Kystvaktens redningsberedskap, ressurskontrollen i fiskerisektoren og suverenitetshevdelsen i nord. Rødt styrker Forsvarets utdanning, øker inntak av vernepliktige og starter arbeidet med innfasing av reservister for å kraftig øke Forsvarets størrelse i årene som kommer.

Rødt går mot amerikanske militærbaser i Norge. Vi vil gjenreise basepolitikkenes hovedprinsipp om at det ikke skal være fremmede militærbaser i Norge.

Vi støtter Forsvarets kvinner og menn

Forsvarets viktigste ressurs er menneskene som skal beskytte oss i tilfelle krise og krig: Ansatte, vernepliktige og reservister.

Dessverre har skiftende regjeringer prioritert ekstremt dyrt utstyr, ofte tilpasset krigføring i utlandet, og nedprioritert personell og drift. Det gir dårlig forsvarsevne og dårlige arbeidsforhold for Forsvarets ansatte. For å bøte på dette vil Rødt blant annet øke antall årsverk, starte reetablering av ettårig befalsskole i forsvarsgrenene, reversere konkurranseutsetting av renhold, stanse privatisering av vedlikehold og IKT og ta bedre vare på veteranene våre.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Styrke Heimevernet med 5 000 soldater og øke øvingsmengden	537
Reetablere Sjøheimevernet	307
Reetablere Heimevernets spesialavdeling mot sabotasje og terrorangrep HV-016	31
Luftvern for å beskytte sivilbefolkning, beslutningscentre og flybaser	1 678
Styrke Hæren med dedikert helikopterstøtte og langtrekkende presisjonsartilleri	554
Øke bevilgningene til Forsvaret for å styrke Norges selvstendige forsvarsevne	1 005

Helse og omsorg for alle

Økende forskjeller i samfunnet speiles i helse. Folk med dårlig råd har både dårligere helse og dårligere tilgang på helsetjenester. Veksten i de kommersielle helsetjenestene har skutt fart. Samtidig står vi overfor en alvorlig mangel på helsepersonell. Det offentlige helsevesenet er truet. Rødt jobber for å utjevne forskjellene og sikre lik rett til helse for alle.

Tennene er en del av kroppen

Når tennene ikke behandles som en del av kroppen, kommer forskjellene i samfunnet til uttrykk i folks tenner. Regjeringserklæringen har et mål om at tannhelse bør likestilles med andre helsetjenester, men det gjøres ingenting i statsbudsjettet.

Rødt jobber for en skikkelig tannhelseform med offentlig finansiert gratis tannhelse og foreslår et kraftig steg i den retning ved å allerede neste år vil gi over én million mennesker billigere tannhelse. Reformen innføres ved å ta deler av regningen for de som har størst utgifter, med refusjon på 40 prosent av utgiftene over en årlig egenandel på 2 500 kroner. Vi setter totalt av 2,9 milliarder kroner til første skritt på veien mot gratis tannhelse for alle. Målet er å likestille tannhelse med andre helsetjenester i løpet av fire år.

Lavere egenandelstak

Folk som har dårlig råd, har også dårligere helse. Helsehjelp må bli billigere, ikke dyrere. Derfor går Rødt inn for å reversere regjeringas økning av egenandelstaket og egenandel på blåresepter slik at ingen må betale mer for helsehjelp.

Styrke sykehusene

Alle helseforetakene har røde tall og innsparingstiltakene går utover både ansatte og pasienter. Regjeringas budsjett møter ikke dette underskuddet, men krever ytterligere et effektiviseringskutt, lignende Høyre-regjeringas høvelkutt. Rødt reverserer dette kuttet og styrker sykehusøkonomien ytterligere.

Rødt øker basis-støtten og går inn for full rammefinansiering av sykehusene. Sykehussektoren må frigjøres fra foretaksmodellen og bedriftsøkonomisk styring, slik at prioriteringer følger helsefaglige vurderinger. Økt ramme-

Foto: Inne Pedersen.

finansiering er spesielt viktig for de feltene som har lidd hardest når sykehus drives som butikk; nemlig føde og barselomsorgen, psykisk helsevern og ettervern i rusomsorgen. Midlene som i dag renner ut til kommersielle vikarbyråer må heller brukes til bedre grunnbemanning og å styrke sykehusenes bemanningsenheter. Bemanning av offentlig velferd er en offentlig oppgave.

Helse til alle

Helse- og omsorgstjenestene i kommunene må styrkes, ikke svekkes. Rødt reverserer regjeringas milliardkutt på støtte til investeringer i sykehjem og omsorgsboliger.

Psykisk helse har vært en salderingspost i mange år, og i kommunene er det lange køer og et trangt nåløy for å få hjelp. Vi setter av penger til en pilotordning der kommunene kan få tilskudd til finansiering av psykologer. Rødt reverserer også kuttene i tilskuddene til frivillige og ideelle tiltak på rusfeltet. Vi styrker den kommunale helse-tjenesten med flere jordmødre og helsesykepleiere, og bevilger mer til forskning på kvinnehelse og forebygging av vold i nær relasjoner.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Tannhelse: Opptrappingsplan	2 910
Styrke sykehusene	631
Styrke kommunalhelsetjenesten: Omsorgsbygg, fastleger og helsestasjon	1 119
Redusere egenandelene	430
Rus og psykisk helse	80
Kvinnehelse og reproduktiv helse	74

Barnehage, skole og framtidens fagarbeidere

Rødts mål er at utdanning skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av hvor du bor og hvor mye foreldrene dine tjener. Vi vil sikre et praktisk orientert utdanningstilbud i hele landet, og vil ha en stortilt satsning på praktisk læring, yrkesfag og fagskoler for å sikre elevenes behov for variert læring og samfunnets behov for fagarbeidere. Bedre og billigere barnehager

Rødt vil styrke fellesskapet, også i barnehagene. Vi faser inn gratis barnehage, årskull for årskull, med mål om gratis barnehage for alle. Vi starter med femåringene, slik at alle barn kan bli en del av et større fellesskap før de begynner på skolen.

God kvalitet i barnehagen er avhengig av barnehagefaglig kompetanse og god bemanning. Rødt bevilger midler til flere barnehagelærere og fagarbeidere i barnehagene. Vi øker også overføringene til kommunene med flere milliarder kroner, slik at de kan oppfylle bemanningsnormen i barnehagene og sette inn vikarer fra dag én.

Skattepenger bevilget til barnehage skal gå til barnas beste og gode lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte, ikke privat profitt. Private barnehager får tilskudd fra det offentlige til å dekke barnehageansattes pensjon, uavhengig av de reelle kostnadene. Rødt endrer modell til kostnadsdekning av de faktiske pensjonsutgiftene til barnehagene for å sikre at penger bevilget til pensjon faktisk går til pensjon.

En fellesskole for barnas beste

Lærere med nok tid og ressurser er en forutsetning for å sikre barns behov for læring. Rødt vil derfor prioritere og gradvis utvide tida til kontaktlærerne.

Rødt styrker laget rundt barna og elevene. Vi øker antall miljøarbeidere, spesialpedagoger og stillinger i PP-tjenesten med mål om å på sikt innføre en bemanningsnorm for tjenesten. Vi styrker også skolehelsetjenesten og helsestasjonene med 100 nye stillinger, slik at barn og unge får tettere oppfølging.

Framtidens fagarbeidere

Ifølge Statistisk Sentralbyrå (SSB) kommer Norge til å mangle nesten 100 000 fagarbeidere fram mot 2035. Skal vi

sikre fremtidens fagarbeidere mener Rødt det er nødvendig med en kraftfull satsning på en praktisk skole fra første stund, på yrkesfag og fagskolene (høyere yrkesfaglig utdanning). Vi øker dagens utstyrstipend, setter av midler til fond for opprusting av verksteder på yrkesfag og øker lærlingtilskuddet med 2 500 kr.

Regjeringa har lovet å årlig opprette 1 000 nye fagskoleplasser. På to budsjetter har de kun kommet med 500 plasser. Rødt leverer på regjeringens lovnader, og øker med ytterligere 1 500 fagskoleplasser. Dette er helt nødvendig for å sikre tilstrekkelig arbeidskraft til sentrale samfunnsområder. Når man ikke har gode nok utdanninger og mange nok fagarbeidere, så åpner det dørene for et useriøst arbeidsliv og innleie fra bemanningsbyråer.

Lik rett til utdanning

Høyere utdanning skal være gratis, uavhengig av hvor du kommer fra og hva foreldrene dine har på konto.

Regjeringen foreslår å innføre studieavgift for internasjonale studenter utenfor EØS og Sveits. Rødt mener dette er et usolidarisk og smålig kutt, og reverserer denne innføringen.

Vi øker også borteboerstipendet til 6 000 kr i måneden, øker studiestøtten til studenter til 1,25 G fra 1. januar og bevilger penger til 1 350 nye studentboliger.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Øke studiefinansieringen til 1,25 G fra 1. januar	566
Styrke bemanningen i barnehager og skoler	837
Innføre gratis barnehage for femåringer	856
1 500 nye studieplasser på fagskolene	78
1 350 nye studentboliger	99

Trygge veier og klimavennlig transport i hele landet

Det finnes ikke penger til alt. Men ved å kutte kostbare og overdimensjonerte motorveiprosjekter, har vi råd til mye. Rødt vil prioritere nødvendig vedlikehold, utbedring og rassikring av vei og jernbane over hele landet.

Det er vanlige veiers tur. Over hele landet står vedlikeholdet i kø i fylkene. Samtidig brukes de største pengene opp på noen få motorveier. I stedet for å utbedre det vi har, bygges det lange strekninger med firefeltsvei og 110 km/t. Det skader natur, ødelegger matjord, øker klimagassutslippene og utkonkurrerer jernbane.

Rødt vil legge ned Nye Veier AS, som har som eneste formål å bygge motorvei. Planene må nedskaleres eller kuttet helt. Alt ansvar må samles hos Veivesenet, og porteføljestyringen må avsluttes. Det er Stortingets ansvar å bestemme hva som skal bygges og hvor stort.

Rødt vil bruke 600 millioner kroner mer enn regjeringen på fylkesveier. Rødt vil også sette av 500 millioner kroner til Veivesenet øremerket skred- og rassikring, slik at vi blant annet kan komme i gang med nødvendig arbeid på Riksvei 13. Rødt vil også starte tunneloppgradering på E6 gjennom Sørfold (Nordland), samt utbedring og rassikring av E16 mellom Trengereid og Stanghelle (Vestland).

Toget må gå når det skal

Ingen politiker klipper snorer for et tog som går når det skal. Men hvis flere skal reise med jernbanen, må vi kunne stole på rutetabellene. Nå øker i stedet vedlikeholdsbehovet. Det betyr flere forsinkelser, flere innstillinger og mer buss-for-tog. Rødt vil bruke 1,2 milliarder kroner mer enn regjeringen på vedlikehold. Det er nødvendig for å holde etterslepet i sjakk.

Vi må samtidig planlegge for fremtiden. Da må vi prioritere prosjektene som gir raskere reisetid på lange strekninger. Rødt vil starte arbeidet med dobbeltspor mellom Arna og Stanghelle på Bergensbanen. Det reduserer reisetiden med 40 minutter. Rødt vil starte reguleringsarbeid for dobbeltspor mellom Stokke og Sandefjord (Vestfold) og starte planlegging av sammenkobling mellom Vestfoldbanen og Sørlandsbanen. Sistnevnte kan redusere reisetiden Oslo-Kristiansand med én time.

Lavere pris får flere til å reise kollektivt

Rødt vil ha 20 prosent lavere priser i den lokale kollektivtrafikken og styrke de ulike rabattordningene på jernbanen kraftig. Det er nødvendig for å få flere til å reise kollektivt. Men det hjelper ikke med lavere pris hvis bussen ikke går. I flere fylker er reisingen lavere enn før koronapandemien, mens biltrafikken er tilbake på gamle nivåer. I alle fylker merkes priskrisen for busselskapene. Rødt prioriterer derfor 500 millioner kroner i et ekstraordinært omstillings-tilskudd til kollektivtransporten.

Samtidig må vi se fremover. Pandemien har endret reisevaner. Rødt vil opprette ny ordning på 200 millioner kroner for at fylker kan teste ut nye rabattordninger og for at flere kommuner kan ha prøveforsøk med gratis kollektivtransport. Rødt vil også øke statens bidrag til de store lokale kollektivprosjektene til 70 prosent og bevilge penger til byvekstavtaler i mellomstore byer som ønsker det.

Den vedlikeholdsfrie sjøveien

Havnene våre er kritisk infrastruktur i et land med lang kystlinje. Rødt vil øke tilskuddene til vedlikehold, ruste opp fiskerihavner og sikre vedlikehold av fyr. Vi må samtidig satse på den vedlikeholdsfrie sjøveien. Rødt vil starte arbeidet med dypvannskai i Mo i Rana, som er nødvendig for utvikling av eksisterende og ny industri i byen. Vi vil også starte den lovede utbedringen av Andenes havn.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Vedlikehold, bygging og planlegging av mer jernbane både for gods og passasjerer	1 816
Lavere billettpriser, økte rabatter og flere avganger i kollektivtransport	2 684
Vedlikeholdsløft for vanlige veier over hele landet	1 250
Oppstart av prosjektet «K5»: Jernbane Arna-Stanghelle og E16 Trengereid-Stanghelle (Vestland)	200
Oppstart av prosjektet E6 Megården-Mørsvikbotn (Nordland)	150

Miljøvennlig matproduksjon i Norge

Rødt vil styrke kystflåten og sikre framtida for små og mellomstore gårdsbruk. Fisken i havet tilhører det norske folket i fellesskap, og skal gi levebrød til folk langs kysten i generasjoner framover. Jorda og beiteressursene må brukes godt for at vi skal kunne delta i den globale dugnaden det er å skaffe mat til verdens økende befolkning og øke vår egen selvforsyning. Landbruk og fiske må drives innenfor naturens tålegrense, og på måter som ikke forsterker natur- og klimakrisa.

Trygge fiskeriarbeidsplasser langs hele kysten

Rødt foreslår å øke velferdstilskuddet, for å sikre drift av de viktige velferdsstasjonene rundt kysten. Vi vil også støtte sikkerhetsopplæringen for fiskere, som er viktig for helse, sikkerhet og rekruttering i næringa. Rødt foreslår å innføre en søkbar ordning for fiskemottak i perioder med lav omsetning på 50 millioner.

Den havgående fiskeflåten står for de største klimagassutslippene i fiskerinæringa. Rødt vil ikke gi dette flåteleddet kompensasjon fra CO₂-avgiften, men bruke avgiftssystemet aktivt for fremme et klimavennlig kystfiske. Vi vil videreføre avgiftsfritaket for den minste kystflåten og setter av midler for å gi kystrekestrålerne og fartøyer under 28 meter kompensasjon.

En mer miljøvennlig og rettferdig oppdrettsnæring

Oppdrettsnæringa kjennetegnes av høy fortjeneste for eierne, men skaper samtidig store miljøproblemer. Rødt støtter regjeringas forslag om grunnrenteskatt for oppdrettsnæringa. Videre vil vi øke naturressursskatten med 370 millioner kroner, som går til kommunene langs kysten.

Import av soya til fiskefôr i oppdrettsnæringen bidrar til avskoging av regnskog, og import av fiskemel og fiskeolje kan bidra til overfiske i andre deler av verden. Derfor øker vi midlene til Bionova for å utvikle bærekraftig fôr fra kortreiste ressurser, samtidig som vi ønsker å sette opp tollene på importert soya til fiskefôr.

Foto: Inne Pedersen.

Matsikkerhet, trygge dyr og klimasmart landbruk på norske ressurser

Krigen i Ukraina har tydeliggjort hvor viktig matberedskap og selvforsyning er. Rødt foreslår å øke bevilgningene til etablering av beredskapslager for korn, slik at vi ved utgangen av 2023 har kommet nærmere målet om å kunne lagre tre til seks måneders behov for korn. For å øke selvforsyninga vår, setter vi av midler for å ta mer av matjorda vår i bruk, slik som tilskudd til drenering, grøfting og istandsetting av tidligere dyrka mark og setre. For å starte den viktige omleggingen fra utenlandsk kraftfôr til beitebruk, innfører vi en tollavgift og et prisutjevningsbeløp på soyamel på 10 øre/kg. Inntektene fra dette brukes til tilskudd til dyr på utmarksbeite.

Rødt er veldig fornøyd med at regjeringa i årets budsjett oppretter Bionova, for å sikre grønn omstilling i landbruket og bioøkonomi. Vi styrker Bionova med 150 millioner i vårt budsjettforslag, slik at vi kan få fortgang i arbeidet med å kutte utslipp i landbruket.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Styrking av Bionova	150
Tilskudd for å matjord i bruk	59
Driftstilskudd for mindre fiskemottak	50
Økt fiskerioppsyn	20

Barn, familie og likestilling

Priskrisa rammer barnefamilier hardt. Vi prioriterer tiltak som trygger familier, og legger til rette for at flest mulig kan fortsette å delta i fritidsaktiviteter og frivillighet. Vi starter også en stor innsats for de aller mest utsatte barna i barnevernet.

Økt barnetrygd

Barn som vokser opp i familier med dårlig råd, har selv større sjanse for å rammes av arbeidsledighet og økonomiske problemer. Barnetrygden er en viktig økonomisk grunnsikring som hindrer fattigdom i mange familier, men i år spises mye av den opp av voldsom prisvekst. Vi velger å prisjustere barnetrygden for alle barn. Vi øker den også med 100 kroner i måneden for barn mellom 6 og 18 år.

Feminisme

Vold og overgrep mot kvinner er et alvorlig og vedvarende samfunnsproblem i Norge. 150 000 mennesker opplever vold i nære relasjoner i Norge hvert år. Rødt styrker krisesentrenes økonomi, slik at de kan ha trygg kapasitet til å huse voldsofre. Programmer for å forebygge vold i nære relasjoner styrkes også over helsebudsjettet, og midler til 50 nye etterforskere til å etterforske seksuallovbrudd og vold i nære relasjoner settes av på justis.

Dessverre er kvinner nødt til å forsvare sine hardt tilkjempede rettigheter både nasjonalt og internasjonalt. Rødt øker støtten til kvinneorganisasjonene og midlene til likestillingssentrene, Diskrimineringsnemnda og Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Skeive rettigheter

Kampen for skeives rett til å leve det livet de ønsker er langt ifra vunnet. Det gjenspeiles ikke minst i at institusjoner som diskriminerer skeive fortsatt får motta statsstøtte. I utdanningsbudsjettet kutter vi derfor statsstøtten til NLA Høgskolen. Pengene bruker vi blant annet på å fullfinansiere Rosa Kompetanse, som driver opplæring av ansatte og studenter i alle de viktigste velferdsyrkene. De fyller i dag et stort hull i utdanningssystemet. Vi øker også den såkalte LHBTI-potten med 10 millioner kroner ut over regjeringens økning, for å gi skeive organisasjoner mer armslag og gi tilbud som Ungdomstelefonen mulighet til å utvide.

Ta barnevernet tilbake fra velferdsprofittørene

Det er fellesskapets ansvar å beskytte utsatte barn og sørge for at alle barn får vokse opp i trygge omgivelser og får hjelp i tråd med sine behov. Vi kan ikke overlate omsorgen for de mest sårbare barna og ungdommene til kommersielle, profittmotiverte aktører. Alle penger bevilget til barnevern må gå uavkortet til barnas beste og ikke til privat profitt. Rødt mener at barnevernsdrift skal være forbeholdt offentlige og ideelle aktører.

For å komme de kommersielle til livs kutter vi først der de tjener mest penger, nemlig i de akutte plasseringene av barn i krise. 750 millioner kroner skal heller brukes til å bygge opp kapasiteten til å håndtere akutte og komplekse saker i statlig og ideelt barnevern.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Økt barnetrygd	1 206
Tiltak mot barnefattigdom i kommunene	120
Tilskudd til forskning og prøveprosjekter om sekstimersdagen	50
Styrke krisesenterøkonomien	84
Øke engangstønaden til kvinner som ikke har rett på fødselspenger med 12 000 kr	123

Styrk kulturen

Kunst og kultur spiller en viktig og selvstendig rolle i samfunnet. Vi prioriterer de brede fellesarenaene, og særlig tiltak som gir barn og unge bedre tilgang til kultur. Et profesjonelt kulturliv med gode arbeidsvilkår er grunnmuren for kulturopplevelser for hele befolkningen.

Fri og uavhengig kunst – og en jobb å leve av

Kulturpolitikk overlatt til markedet skaper den kunsten som de med mest penger etterspør. Å være utøvende kunstner blir noe som bare folk med solid økonomi kan ta seg råd til å være. Etterdønningene av pandemien overlapper med den pågående priskrise, og gjør vilkårene spesielt tøffe for mange kulturarbeidere. Derfor oppretter vi flere arbeidsstipender for kunstnere, øker stipendsatsene og bevilgningene til utstillingshonorarer og tilskuddsordninger som Norsk Kulturfond. Vi bevilger også midler til oppstart av to såkalte kunstnerallianser, ordninger som tetter viktige hull i trykkesystemet for kunstnere som arbeider oppdragsbasert. Rødt prioriterer en ekstraordinær bevilgning til det frie scenekunstheltet for å opprettholde drift for profesjonelle kompanier i en periode uten fungerende støtteordninger. Ytringsfriheten trues globalt og med det også den kunstneriske uttryksfriheten. Vi setter av penger til å etablere trygge residenser for forfulgte kunstnere i Norge, og øker potten med tanke på russiske dissidenter.

Inkluderende kultur for barn og unge

Rødt tror på å gi unge utøvere eierskap og tillit og foreslår derfor en egen tilskuddsordning til ungdomsstyrte kulturprosjekter. I tillegg vil vi styrke den kulturelle skolesekken slik at ordningen står bedre rustet til å oppfylle rammeavtalen med de utøvende kunstnerne den engasjerer, uten å kutte i tilbudet. Kulturskolen er utilgjengelig for mange barn i familier med dårlig råd, og årsprisen varierer stort mellom kommunene. Rødt vil innføre makspris på kulturskolen, slik at flere barn kan nyte godt av kulturundervisningen landet over. Vi styrker også prosjekter for mangfold og inkludering i idretten, og øremerker ekstra midler til inkluderingstiltak for ungdom i særlig sårbare

Foto: Anthony Delanoix / Unsplash.

byområder. Lesing og leseglede gir glede og fremmer deltakelse. Derfor øker vi satsingen på skolebiblioteker over utdanningsbudsjettet, og finansierer årlig forsyning av ny barne- og ungdomslitteratur til 500 skolebibliotek.

Felleskapskultur mot økende forskjeller

Band, korps, teatergrupper og kor drevet på frivillig basis er selve ryggraden i den brede norske kulturen. De er også fellesskap som kan bidra til å bygge ned sosiale forskjeller. I en tid hvor forskjellene øker, satser Rødt på fellesarenaene. Vi vil satse på helårsarrangørene og på de lokale ildsjelene gjennom å styrke frivilligsentralene. Biblioteket er den viktigste kulturinstitusjonen i mange norske kommuner. Vi styrker prosjekter som utvikler biblioteket som felleskapsarena.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Bedre kunstnerøkonomi	87
Makspris i kulturskolen på 2 000 kroner	60
Øke bevilgning til Norsk Kulturfond	50
Styrke scenekunsten	30
Tilskuddsordning for ungdomsstyrte kunst- og kulturprosjekter utenfor de faste kulturinstitusjonene	50

Bistand til verdens fattige gir ikke inflasjon i Norge

Det gir ingen mening at en stat som tjener seg enda rikere på skyhøye priser på olje og gass, skal gi en mindre del av overskuddet til de fattigste i land hvor de samme petroleumsprisene gir hungersnød, krig og forverrede levekår. Rødts alternative budsjett opprettholder målet om å gi 1 prosent av brutto nasjonalinntekt til bistand. Midler brukt til bistand driver verken opp priser eller renter i Norge, og øker derfor ikke byrden for folk som allerede sliter med å dekke regningene sine her hjemme. Valget står mellom å investere norsk ekstraprofit i utenlandske aksjer eller å investere dem i solidaritet.

Styrking av fagbevegelse og sivilsamfunn

Rødt vil prioritere sivile organisasjoner som drives av innbyggerne selv. Disse organisasjonene er lokalt forankret, fungerer uavhengig av myndigheter og når fram til folk og lokalsamfunn som vestlige organisasjoner aldri kan nå. Norsk støtte er også en viktig anerkjennelse av organisasjoner som forsøkes tics i hjel av egne eller okkuperende myndigheter, slik som Al-Haq, B'tselem og de øvrige fem palestinske menneskerettsorganisasjonene som Israel har forbudt, eller miljøbevegelse og militærnettverk i Russland.

Arbeidermakt er avgjørende for inntektsvekst og demokratiske rettigheter. Rødt vil dirigere mer av bistandsmidlene over til lokale fagforeninger, gi den samlede støtten til faglig arbeid et kraftig løft, samt styrke innsatsen for partsamarbeid og faglige rettigheter.

Rødt vil også knytte krav om involvering av lokale kvinneorganisasjoner, urfolksbevegelse, fagbevegelse, miljøbevegelse og andre sivile organisasjoner til regionbevilgningene gitt under Utenriksdepartementet, og vil kutte i støtten som gis til norsk næringsliv gjennom Norfund.

Økt kjernestøtte til FN

FN er den største, mest demokratiske og mest anerkjente bekjemperen av fattigdom internasjonalt. FNs utviklingsorganisasjoner jobber også tett med lokalsamfunn på bakken, og ikke som en forlenget arm av vestlige, kinesiske eller russiske interesser. Rødt vil gi økt kjernestøtte til FN-organisasjoner slik at de langsiktig kan prioritere sitt eget arbeid i stedet for å være bundet av øremerkede tilskudd. Rødt vil også fjerne Solberg-regjeringens stopp i støtte til organisasjoner som jobber for boikott av regimer som er skyldige i brudd på menneskerettighetene, som sittende regjering viderefører.

Rødt setter av en ekstraordinær bevilgning på åtte milliarder kroner til FNs kontor for koordinering av humanitær innsats (OCHA). Dette er planlagte programmer for øyeblikkelig nødhjelp som per i dag er underfinansierte. Rødt vil også prioritere å dekke inntektsgapet til blant annet Verdens matvareprogram og kompensere for flere år med kutt til UNICEFs utdanningsarbeid.

Gjeldsslette i stedet for markedsliberalisering

I 2021 ble 3,2 milliarder kroner av norsk bistand kanalisert gjennom fond i Verdensbanken-gruppen, som blant andre Riksrevisjonen har kritisert for å gi Norge for dårlig informasjon og kontroll over hvordan midlene brukes. Verdensbanken, IMF og regionale utviklingsbanker viderefremmer primært bistand som lån, og ikke donasjoner, hvor mottakerlandet ofte pålegges å åpne markeder for mektigere lands produkter og investeringer, pluss en nyliberal finanspolitikk hvor tilbakebetaling av lån får høyere prioritet enn velferdstjenester.

Rødt ønsker å kutte kjernestøtten til Verdensbanken kraftig og heller bruke midlene til direkte gjeldsslette for allerede gjeldstyngede land. Midlene settes delvis av til sletting av gjeld som utviklingsland har direkte til Norge, og som bidrag til en internasjonal gjeldssletteavtale, slik FN- konferansen om handel og utvikling (UNCTAD) har bedt om. Dette vil gi en rekke land større frihet til å velge sin egen fremtid.

Økt innsats for likestilling

I tillegg til økt støtte til likestilling og bekjempelse av seksuell vold gjennom UNFPA og UNICEF, vil Rødt reversere regjeringas foreslåtte kutt til FNs organisasjon for kvinners rettigheter UN Women og styrke bevilgningene til programmet Likestilling for utvikling gjennom Kunnskapsbanken. Rødt vil i tillegg øke sivilsamfunnsstøtten til organisasjoner som målbærer kvinnesak og representasjon.

Ta imot 5 000 kvoteflyktninger

Rødt mener at Norge bør ta et større ansvar for å hjelpe mennesker på flukt, og setter av midler til å ta imot totalt 5 000 kvoteflyktninger i 2023. Dette er i tråd med anbefalingene fra FNs høykommissær for flyktninger.

Rødts viktigste satsinger

	Beløp (i mill. kroner)
Ekstraordinær støtte til humanitær hjelp gjennom FN	8 000
Reversere kutt siden 2021 i UNICEFs utdanningsarbeid	882
Økt bidrag til FNs matvareprogram og matsikkerhetsprogrammer under FAO	1 870
Reversere kutt i bevilgninger til Fred, sikkerhet og globalt samarbeid	324
Ta imot totalt 5 000 kvoteflyktninger	430

Styrket rettssikkerhet og trygge lokalsamfunn

Regjeringa har mange løfter på justisfeltet og det gjøres konkrete forbedringer. Det er Rødt glade for, men vi mener fortsatt at det er behov for å satse mer på å sikre rettssikkerheten for folk og trygge lokalsamfunn i hele landet vårt. En kriminalomsorg for både innsatte og ansatte

Rødt vil styrke kriminalomsorgen betydelig. Dagens situasjon er ikke holdbar for hverken innsatte eller ansatte. Krisa i kriminalomsorgen har vært varslet i mange år, men kriminalomsorgens samfunnsoppdrag er alt for viktig til at vi kan la situasjonen forverres.

Rødt vil derfor styrke førstelinja i kriminalomsorgen for å motvirke skadelig isolasjon av innsatte og vold mot ansatte. Rødt satser på økt bemanning i førstelinja og økte ressurser til å etablere aktivitetsteam for de innsatte. For at bevilgningene til kriminalomsorgen faktisk skal gå til å bedre bemanningssituasjonen vil Rødt også kompensere for økte merkostnader som strøm og leie.

Styrke politidistriktene i hele landet, etterforskning av alvorlig kriminalitet og beredskap

Hverdagskriminalitet forekommer altfor ofte. Ofre for vold i nære relasjoner, voldtekt og overgrep opplever at saker henlegges. Samtidig øremerkes store summer langt vekk fra folk og utenfor politidistriktenes kontroll. Rødt vil sikre politiet de nødvendige ressursene til å nå målet om to politibetjenter i hele landet og i alle politidistriktene. Rødt vil legge ned Politiets Utlendingsenhet (PU) og Politidirektoratet og fjerne øremerkede midler til uttransportering. Ressursene overføres til politidistriktene, slik at politidistriktene selv kan prioritere det som er mest hensiktsmessig. Rødt prioriterer etterforsknings- og påtalesstillinger på seksuallovbrudd og vold i nære relasjoner.

Vi lever i en urolig tid. Krigen i Ukraina har gjort oss enda mer bevisste på de potensielle farene som finnes og hvor viktig vår egen nasjonale beredskap og sikkerhet er. Rødt vil styrke politiets antidrone-kapabiliteter gjennom en satsing på utstyrsanskaffelse og kompetansebygging. Vi vil styrke driftsbudsjettet til Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap (DSB) slik at de kan fortsette å prioritere beredskapen og sikkerheten i Norge.

Kamp mot arbeidslivskriminalitet og styrket rettssikkerhet

Hvert år taper staten og fellesskapet milliarder som følge av skatteunndragelser og annen arbeidslivskriminalitet. Hvitsnippforbrytere slipper unna fordi Økokrim ikke sikres tilstrekkelige ressurser til etterforskning. Rødt vil ha en slutt på dette og vil styrke Økokrim. Samtidig setter vi av penger til å opprette ett nytt A-krimsentersenter og styrker påtalemyndigheten i kampen mot arbeidslivskriminalitet. Dette vil sikre inntekter tilbake til fellesskapet og sikre at forbryterne blir stilt ansvarlige.

Det er ikke hva du har på konto som skal avgjøre om du har tilgang til nødvendig rettshjelp når du trenger det. Derfor vil Rødt styrke ordningen med fri rettshjelp og styrke lavterskeltilbud som tilbyr fri rettshjelp. Vi vil også innføre en støtteordning for rettslig prøving av utlendingssaker, slik som rettshjelpsutvalget har anbefalt.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Styrke kriminalomsorgen	140
Legge ned politidirektoratet og omfordele midlene til kriminalomsorgen og politiet	-389
Styrke politiets antidrone-kompetanse og utstyrsanskaffelse	78
Utvide rettshjelpsordningen til å gjelde flere, også barn i utvisningssaker og rettslig prøving av utlendingssaker	161
Økt innsats mot arbeidslivs- og økonomisk kriminalitet	70

Skattesystemet må bli mer rettferdig

Rødt foreslår et mer rettferdig skattesystem. Det betyr at de med høye inntekter og formuer må betale mer, mens folk med vanlige inntekter får lavere eller uendret skatt. Vi går også i gang med å tette skattehullene for de superrike, slik at de ikke lenger kan lure seg unna regningen. Rødts skattepolitikk vil både bidra til å redusere ulikheten i Norge og gjøre det mulig å finansiere bedre velferdstjenester for vanlige folk. Regjeringens forslag til statsbudsjett bidrar svært lite til å gjøre skattesystemet mer omfordelende. Selv om regjeringen øker skatteinntektene, kommer pengene i all hovedsak fra offentlig eide vannkraftverk og som følge av de høye strømprisene.

Bryt med høyresidens skattepolitikk

De siste 20 årene har ulike borgerlige regjeringer kuttet det samlede skattenivået med over 60 milliarder kroner, målt i dagens priser. Mindre penger til fellesskapet gir mindre penger til felles løsninger. Under Solberg-regjeringa ble det gitt store skattegaver til de som eier de største selskapene og har de største formuene. Det var en politikk som både bidro til å øke forskjellen mellom folk og å svekke velferdssamfunnet med en rekke usosiale kutt. Det er på høy tid å snu denne utviklinga. Vi er et rikt samfunn som burde ha råd til velferdsløft for alle, som gratis tannhelse og barnehage eller nye klimatiltak. Arbeiderpartiet og Senterpartiet gikk til valg på å frede rundt 80 prosent av Solberg-regjeringas skatteuttak, om lag 30 milliarder kroner. At regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2023 tilsynelatende øker skattenivået med flere titalls milliarder, betyr likevel ikke at regjeringen nå plutselig fører «Rødts skattepolitikk», slik enkelte har hevdet. Det meste av skatteøkningene som hentes inn er omfordeling av superprofitt fra kraftbransjen, som betales rett ut igjen som strømstøtte. Store deler av skatte- og avgiftsøkningene gir ikke fellesskapet reelt større inntekter, fordi disse endringene samtidig reduserer utbytter og inntekter fra offentlig eide kraftselskaper.

Dersom man skal møte priskrisa med kraftfulle tiltak for folk flest, og samtidig styrke fellesskapet og utvide velferden, er det derfor behov for å omfordele langt mer. Fra de som har tjent store penger gjennom koronakrisa og priskrisa, til fellesskapet og de som sliter med å få endene til å møtes. Derfor foreslår Rødt å øke skattenivået.

Skattereform for å tette hull i det norske skattesystemet

I rapporten «Økonomisk ulikhet i det 21. århundre» fra 2021, viser forskere ved Statistisk Sentralbyrå at skattesystemet over lengre tid ikke har vært progressivt på toppen av den norske inntektsfordelingen. Det vil si at Norges aller rikeste i praksis betaler mindre skatt per krone de tjener enn folk flest. Årsaken til dette er at skattesatsene de rikeste betaler, slik som selskapsskatten og formuesskatten, har blitt redusert over tid. Med dagens system for skatt på eierinntekter, den såkalte fritaksmetoden, kan kapitaleierne i stor grad velge om de vil betale utbytteskatt av sine løpende inntekter, eller om de vil utsette det på ubestemt tid. Dette er et grunnleggende problem med dagens skattesystem, og formuesskatten blir dermed den viktigste skatten gruppen svært rike nordmenn må betale på årlig basis. Men selv om formuesskatten har gunstige fordelingsvirkninger, har den samtidig flere store svakheter. Den kanskje største er at aksjer i noterte selskaper – som er den typen aksjer mange av de aller rikeste eier mye av – verdsettes

langt lavere enn aksjer i børsnoterte selskaper. Også de dyreste eiendommene verdsettes til bare en brøkdel av sin reelle markedsverdi. Det gjør at mange av landets aller rikeste i praksis bare betaler en brøkdel av den ordinære satsen for formuesskatt. For at formueskatten skal beskatte like verdier likt, må verdsettelsesreglene endres. Alt dette bidrar til at både inntekts- og formuesstatistikken ikke fanger opp hvor rike de rike i Norge egentlig er, og hvor mye rikere de har blitt de siste tiårene.

Personer som nyter godt av den norske økonomien og det norske velferdssystemet, bør betale sin rettmessige andel skatt til Norge. Dette prinsippet uthules daglig av at det finnes en rekke smutthull i dagens skattesystem som Rødt jobber for å tette. Det handler ikke minst om å sørge for å endre dagens regler som åpner for at nordmenn som flytter til utlandet med kapitalgevinster de ennå ikke har betalt skatt på, kan få slettet skatteregningen sin til Norge dersom de bor minst fem år i utlandet. At personer som Bjørn Dæhlie og Kjell Inge Røkke flytter til utlandet for å slippe framtidig skatt til landet der de har tjent formuene sine, er i seg selv kritikkverdig. Men det er åpenbart dypt urettferdig at de også får lov til reise fra store skatteregninger som de ikke har gjort opp for, for deretter å kunne flytte hjem igjen til Norge med blanke ark om fem år.

Rødt vil endre skattereglene slik at de superrike må betale skatten de skylder før de flytter til utlandet. Dette skulle egentlig bare mangle, men i dagens system kan store kapitaleiere i prinsippet utsette skatten sin for alltid. Mange rikinger har derfor store ubeskattede verdier, og det haster med å få innført en slik Exit-skatt som hindrer at felleskapet går glipp store summer på grunn av skatteflukt til Sveits og andre skatteparadisier.

Selv om det i prinsippet er skatt på utbytte, gjelder det kun på utbytte som overskrider det såkalte skjermingsfradraget. Rødt har gjentatte ganger foreslått å fjerne fradraget som i hovedsak bidrar til å gi skatteuttak til personer med store formuer. Fradraget ble innført i forbindelse med skattereformen i 2006, men ble gjort enda mer generøst som en del av skatteforliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og de borgerlige partiene i 2016. Skjermingsfradraget bidrar til at de rikeste betaler en mindre andel i skatt på sine inntekter enn folk flest, og bør derfor fjernes.

Et annet smutthull som har blitt omtalt at rike personer bruker selskapene de eier til å finansiere sitt personlige forbruk uten å først skatte av pengene, for eksempel gjennom kjøp av leiligheter, biler båter eller lignende. Regjeringen har foreslått å stramme inn på dette, men etter store protester fra rikinger og deres skatteadvokater har saken blitt utsatt. Rødt mener at nye skatteregler for å tette dette skattehullet må komme på plass snarest.

I desember skal et utvalg legge fram sine anbefalinger til endringer i skattesystemet. Rødt mener det er behov for store endringer for å sikre at det blir mer progressivt og omfordelende. Mange av disse endringene vil måtte komme på plass over tid. Mye kan likevel gjøres her og nå for å sikre et mer rettferdig skattesystem. Under beskrives Rødts konkrete forslag til endringer i 2023.

Rødts forslag til skatte- og avgiftsendringer i neste års statsbudsjett

Se detaljert liste over våre skatte- og avgiftsendringer på side 51.

Økt skatt på selskapsoverskudd

I skatteforliket i 2016 gikk høyresida, Senterpartiet og Arbeiderpartiet sammen om å kutte skatten på overskudd i selskaper fra 27 til 23 pst. Solberg-regjeringa brøyt imidlertid forliket og kuttet med ytterligere ett prosentpoeng til 22 pst. Likevel slår Ap/Sp-regjeringa fast i Hurdalsplattformen at de vil frede også dette skattekuttet ut hele den kommende stortingsperioden.

Rødt mener det er feil å frede nivået på skatten selskaper betaler på sine overskudd, og at dette er et av de største hindrene for at en ny regjering kan bety et reelt politisk retningsskifte. Vi vil heller gjøre Norge til et foregangsland som står opp mot et internasjonalt skattekappløp mot bunn og gradvis øke skatten på selskapsoverskudd. Det internasjonale samarbeidet mot skatteparadisene må forsterkes, og vi må særlig sørge for at store multinasjonale selskaper betaler den skatten de skal i landene de opererer i.

Når store land som USA og Storbritannia planlegger økt skatt på selskapsoverskudd de kommende årene, er det ingen grunn til at Norge skal holde sitt rekordlave skattnivå. Det går ekstremt godt på toppen av norsk næringsliv. I 2021 gikk norske selskaper med rekordoverskudd, og bare fra 2020 til 2021 økte selskapenes overskudd etter skatt med 500 mrd. kroner. Siden 2013 har selskapsskatten blitt redusert fra 28 til 22 pst. I 2023 beløper det seg til et bortfall av skatteinntekter på hele 25 mrd. kroner.

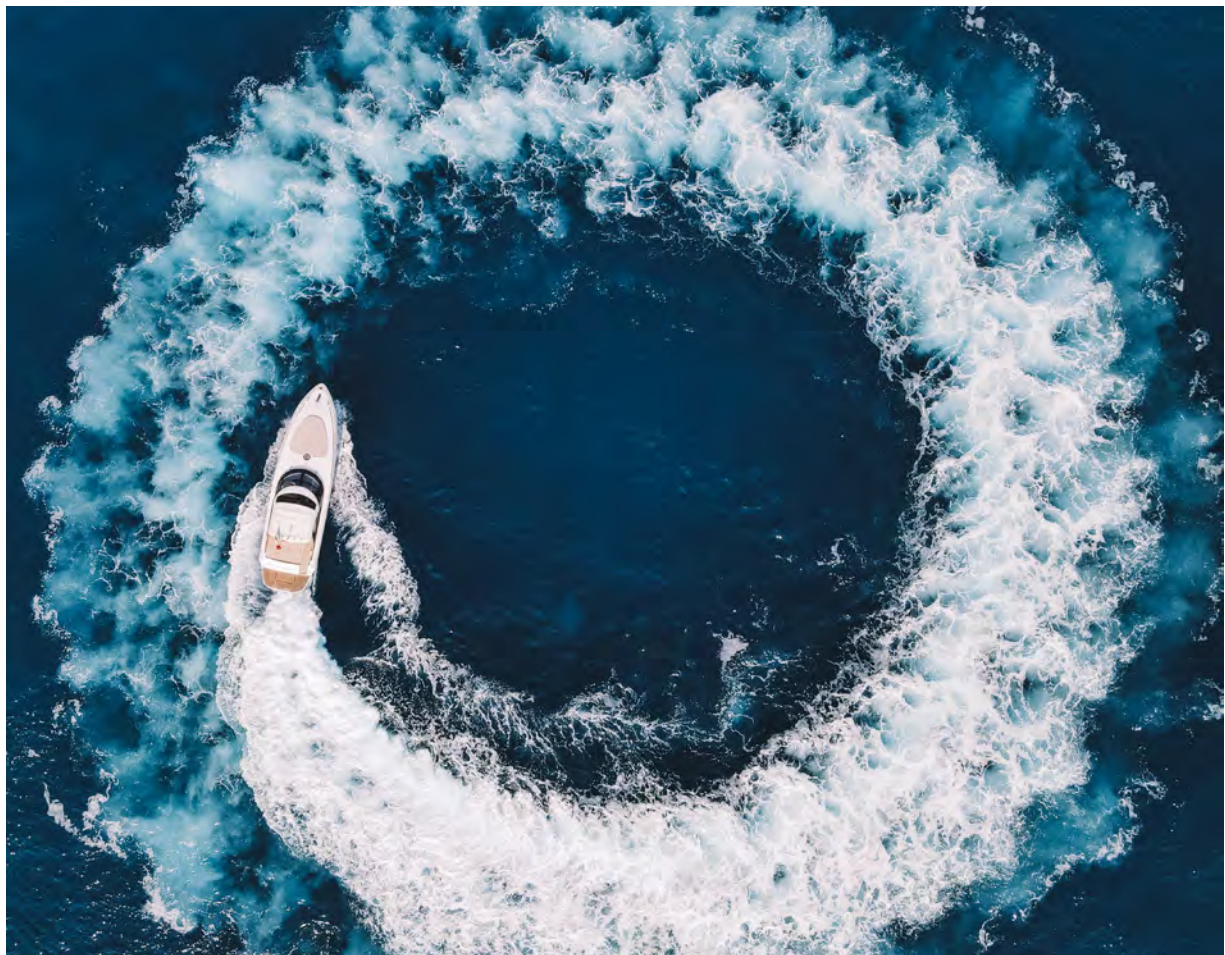

Foto: EDS MILANO/Urplash

Før stortingsvalget i 2021 la Rødt fram beregninger som viste at en gradvis opptrappingsplan for selskapsskatten i løpet av inneværende stortingsperiode ville gitt mer enn nok inntekter til å fullfinansiere nye, store velferdsreformer, som full finansiering av gratis tannhelse. En slik opptrapping av skatten på selskapsoverskudd ville sørget for at landets kapitaleiere betalte en større del av regninga, og det ville i hovedsak vært selskaper med store millionoverskudd som ville betalt mer skatt.

Vi foreslår å starte reversering av skattekuttet på selskapers overskudd ved å øke skattesatsen fra 22 til 23 pst. Norske banker går også med enorme overskudd, og vi foreslår derfor også å øke den ekstra finansskatten på overskudd fra 3 til 4 prosentpoeng. Begge disse endringene gir ingen provenyeffekt i 2023 fordi selskapsskatten betales etterskuddsvis av overskuddet året før, men det vil gi anslagsvis 5 mrd. kroner i økte skatteinntekter i 2024.

En mer progressiv inntektsskatt

Rødts modell innebærer lavere inntektsskatt for alle med gjennomsnittlig eller lav inntekt – de med lavere inntekt enn om lag 700 000 kroner, eller tre fjerdedeler av befolkningen. Men med Rødts opplegg blir det mye høyere skatt for personer med høye inntekter og aksjeutbytter, spesielt de med over 2 mill. kroner i årlig inntekt (de rikeste 1,4 pst.).

Personer med millioninntekt burde bidra betydelig mer enn en person med gjennomsnittslønn. Regjeringen har riktignok innført et nytt trinn 5 i skattesystemet for de med høye inntekter, men Rødt mener at inntektsnivået man må ha for å nå dette høyeste trinnet er alt for høy, og økningen i skattesats regjeringa legger opp til på dette trinnet er alt for lav dersom man skal sikre et mer omfordelende skattesystem. Rødt øker skatten på trinn 5 fra 17,5 til 25 pst., og reduserer innslagspunktet fra 2 mill. til 1,5 mill. kroner.

Rødt øker personfradraget og fagforeningsfradraget ytterligere utover regjeringas forslag, samt innfører skattefradrag for mottakere av slitertillegget. I tillegg reduserer Rødt maksimalt årlig sparebeløp i BSU-ordningen, fjerner skattefradraget for individuell pensjonssparing og setter et tak som gjør at en person ikke får fradrag for gjeldsrentene for lån utover de første 50 G med lån (ca. 5,5 mill. kroner) per person.. Siden det i hovedsak er personer med høye inntekter som også har så høy gjeld, vil et slikt tak virke omfordelende.

Endringene øker skatteinntektene, inkludert økt utbytteskatt, med om lag 16,4 mrd. kroner i 2023, sammenlignet med regjeringas forslag.

TABELL 1: Oppsummering av noen av Rødts endringer i trinnskatten

Trinn #	Regjeringa		Rødt	
	Innslagspunkt	Sats	Innslagspunkt	Sats
1	198 350 – 279 100 kr	1,7 %	250 000 – 325 000 kr	0,5 %
2	279 100 – 644 700 kr	4,0 %	325 000 – 650 000 kr	3 %
3	644 700 – 969 200 kr	13,5 %	650 000 – 900 000 kr	16 %
4	969 200 – 2 mill. kr	16,5 %	900 000 – 1,5 mill. kr	20 %
5	Over 2 mill. kr	17,5 %	Over 1,5 mill. kr	25 %
	Skatt på alminnelig inntekt	22 %	Skatt på alminnelig inntekt	23 %
	Personfradrag	73 100 kr	Personfradrag	75 000 kr
	Fagforeningsfradrag	7 700 kr	Fagforeningsfradrag	8 000 kr
	Oppjusteringsfaktor utbytte	1,72	Oppjusteringsfaktor utbytte	2,02
	Utbytteskatt	38 %	Utbytteskatt	46 %

Tabellen under oppsummerer hvordan Rødt sitt skatteopplegg er beregnet å slå ut for ulike inntektsgrupper, sammenlignet med Ap/Sp-regjeringas forslag for 2023:

TABELL 2: Endring i inntektsskatt for ulike inntektsintervaller

Inntektsintervall	Antall personer	Gjennomsnittlig bruttoinntekt Kroner	Ap/Sp-forslag til endring i skatt på inntekt og utbytte. Kroner	Rødts endring i skatt på inntekt og utbytte relativt til Ap/Sp. Kroner	Av dette: Rødts endring utbytteskatt. Kroner
0 – 200 000 kr	615 200	81 400	-400	-200	0
200 000 – 400 000 kr	1 078 900	310 000	-1 300	-1 300	0
400 000 – 600 000 kr	1 188 400	498 600	-1 600	-2 500	100
600 000 – 700 000 kr	496 800	647 200	-1 600	-2 500	100
700 000 – 800 000 kr	348 800	745 500	0	-400	200
800 000 – 1 mill. kr	380 700	886 700	300	5 000	400
1 – 2 mill. kr	385 200	1 290 900	2 300	27 400	2 700
2 – 3 mill. kr	38 800	2 359 400	9 900	111 000	20 600
Over 3 mill. kr	23 900	6 045 700	67 400	401 500	164 800
Sum/gj.snitt	4 556 700	533 100	-300	4 500	1 300

Økt utbytteskatt

De med store formuer, for eksempel i form av aksjer, mottar hvert år normalt også store utbytter. Og siden beløpene er langt over det en mangemillionær trenger for å dekke sitt årlige forbruk, går store deler av disse utbytterne til å bygge enda større formuer som igjen vokser videre. Utdelte utbytter har nådd nye høyder de siste årene.

Store deler av dette utbyttet betales ikke direkte ut til eierne, men sendes videre til eiernes holdingselskaper, som på grunn av den såkalte fritaksmodellen gjør at de ikke betaler utbytteskatt. Disse utbytterne regnes heller ikke som løpende inntekt for eierne, og det er med på å tilsøre hvor enormt rike Norges aller rikeste faktisk er. Inntektsandelen til de 1 pst. rikeste er beregnet å være omtrent dobbelt så høy dersom man tar hensyn til disse skjulte inntektene.

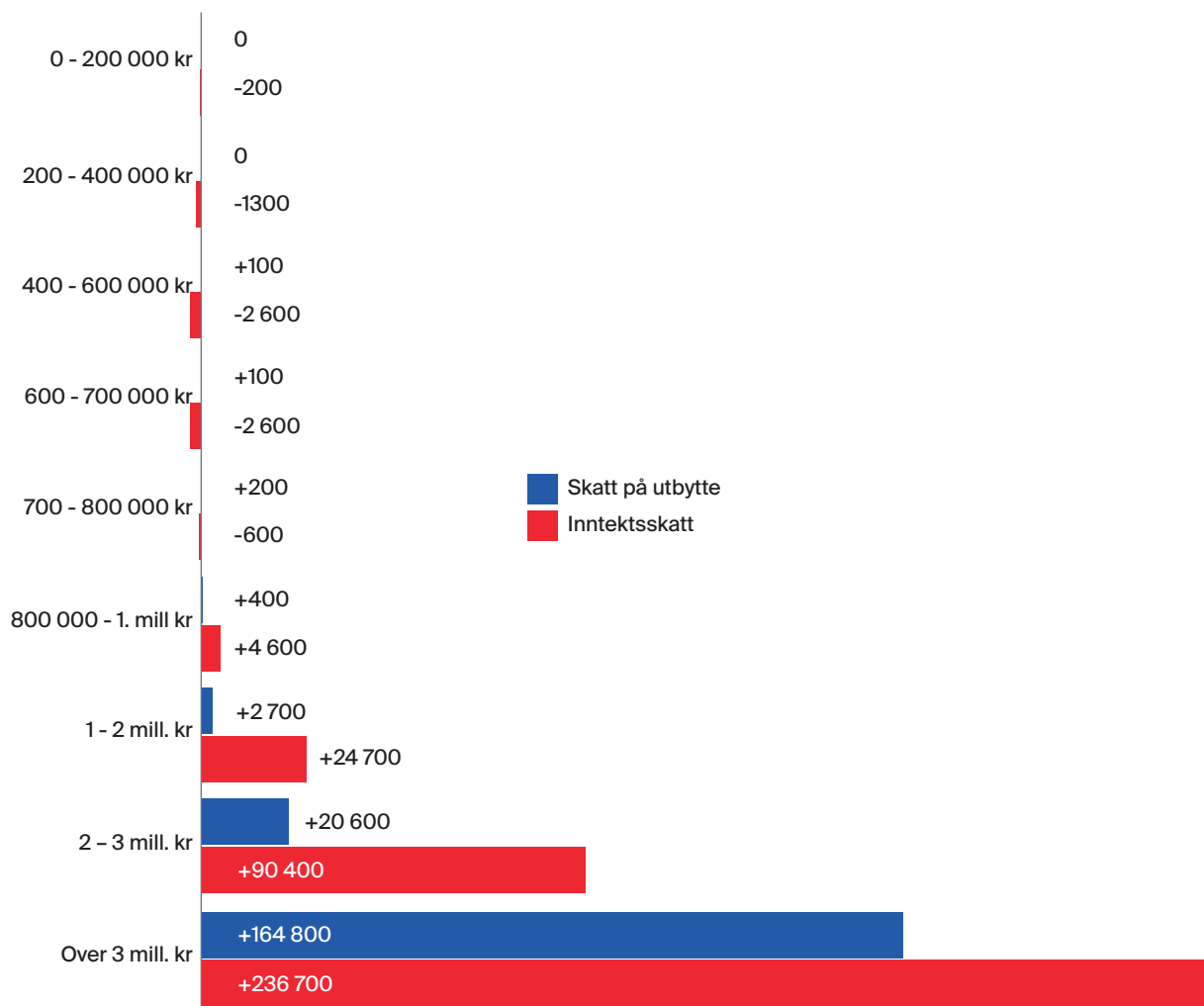
Rødt foreslår å øke den såkalte oppjusteringsfaktoren for utbytte fra 1,72 til 2,02. I praksis vil det bety at der regjeringa foreslår å øke skatten på utbytte fra 36 til 38 pst., vil Rødt øke den til 46 pst.

I tillegg foreslår Rødt å fjerne skjermingsfradraget. Skjermingsfradraget er et slags bunnfradrag som aksjeeierne trekker fra før de må betale utbytteskatt, noe som innebærer at de får ta ut en viss sum utbytte helt skattefritt. Det er i hovedsak de rikeste prosentene som mottar det meste av utbytte, og hvert år deles det ut flere mrd. kroner skattefritt. Rødt mener denne skatterabatten bør fjernes i sin helhet.

Om lag 30 pst. av Rødts inntektsskatteøkning består av økt utbytteskatt, som hovedsakelig betales av de med millioninntekt og store formuer. Rødts endringer øker skatteinntektene fra utbytte med anslagsvis 5 mrd. kroner i 2023. Om lag 65 pst. av dette betales av de 0,5 pst. rikeste i Norge.

Figuren på neste side viser fordelingen mellom økt utbytteskatt og mer omfordelende inntektsskatt for ulike inntektsintervaller. Endringene kommer på toppen av endringene foreslått av Ap/Sp-regjeringa.

Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på inntekt og utbytte

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

Milliardformuene må skattlegges hardere

Formue er enda mer skjevfordelt i Norge enn inntekt, og formuesulikheten har økt betydelig de siste tiårene. Kapitals oversikt over landets rikeste viser at Norge har passert 400 milliardærer, og at de samlede formuene til de 400 rikeste har vokst med over 1 000 mrd. kroner siden 2013, tilsvarende en årlig vekst på over 9 pst. Når formuesveksten på toppen over tid har ligget milevis over lønnsveksten, øker den økonomiske eliten sin makt over norsk økonomi i et raskt tempo. En liten gruppe mennesker kontrollerer store verdier, selskaper med tusenvis av arbeidsplasser, som påvirker lokalsamfunnene våre og miljøet – men de er aldri på valg, og stemmeseddelen vår kan ikke måle seg med den makta de har over samfunnet.

Rødts progressive inntektsskatt innebærer økt beskatning av de fleste av landets aller rikeste, særlig de som tar ut store aksjeutbytter. Men ser man på de årlige skattemodellene, ser man at mange står oppført med null i skattbar inntekt, mens de samtidig sitter på enorme formuer. I 2017 gjaldt dette hele 16 av landets 100 rikeste, som Kjell Inge Røkke, Øystein Stray Spetalen og Petter Stordalen. Tall fra SSB viser også at 2,75 mrd. kroner, eller om lag en sjettedel av all innbetalt formuesskatt i 2019 ble betalt av mennesker i husholdninger som i snitt hadde 127 mill. kroner i formue, men som målt etter inntekt var å regne som «lavinntektshusholdninger». Formuesskatten er viktig for å hindre at de rikeste blir nullskatteyttere.

Mellom 2013-2021 kuttet de borgerlige nivået på formuesskatten med over 10 mrd. kroner. bl.a. gjennom å redusere satsen i formuesskatten fra 1,1 pst. til 0,85 pst., og ved å innføre en stor «aksjerabatt». Ap/Sp-regjeringa har gjort endringer som reverserer deler av dette kuttet, men når formuene til landets milliardærer har økt med over 1 000 mrd. kroner på få år, er det stort rom for å øke skatten på formuer mye mer.

Tabellen under sammenligner Rødts forslag til en mer progressiv formuesskatt med Ap/Sp sitt forslag:

TABELL: Rødts forslag til en mer progressiv formuesskatt

	Regjeringa 2023	Rødt 2023
Bunnfradrag	1,7 mill.	2,0 mill.*
Sats 1	1,0 %	1,2 %
Trinn 2	over 20 mill.	20 mill.–100 mill.
Sats 2	1,1 %	1,4 %
Trinn 3	–	Over 100 mill.
Sats 3	–	1,6 %
Verdsetting ved beregning av ligningsformue	Primærbolig: 25 % Primærbolig o/10 mill.: 50 % Sekundærbolig: 95 % Aksjer og næringseiendom: 80 % Driftsmidler: 70 %	Primærbolig: 25 % Primærbolig o/10 mill.: 100 % Sekundærbolig: 100 % Aksjer og næringseiendom: 100 % Driftsmidler: 100 %

*) Alle bunnfradrag er dobbelt for ektefeller som ligned under ett for felles formue.

Rødt foreslår å beholde rabatten på primærbolig og fritidsbolig på 75 pst. for boliger med markedsverdi opp til 10 mill. kroner, men fjerne rabatten på 50 pst. for boligverdien over denne grensa. Sekundærbolig har nå en verdsettelsesrabatt på 5 pst., som vi foreslår å fjerne sammen med rabattene på aksjer og driftsmidler. Bare det å fjerne aksjerabatten gir isolert sett 4 mrd. kroner mer til fellesskapet i 2023, som i all hovedsak kommer fra rike aksjeeiere. For å beregne hvor mye en person skal betale i formuesskatt, må man først trekke fra hva personen har i gjeld. Om lag en fjerdedel av befolkningen har negativ nettoformue. Det vil si at de har like stor eller større gjeld enn de har formue, enten i form av å eie en bolig eller som penger i banken. Har man negativ nettoformue, betaler man ikke formuesskatt. Mange har også en nettoformue som ligger under dagens bunnfradrag. For majoriteten av befolkningen er formuesskatten derfor helt uvesentlig, men den er den viktigste skatten vi har for å skattlegge landets aller rikeste.

Rødt mener at formuesskatten bør gjøres mer progressiv, det vil si at de med de aller største formuene bør betale mer enn de gjør i dag. Men det er ikke et mål i seg selv at flest mulig personer skal betale formuesskatt, og den kan være enda mer spisset mot de store formuene enn den er i dag. For å vri beskatningen mer mot toppen av formuespyramiden, øker vi bunnfradraget til 2,0 mill. kroner, som er 300 000 kroner mer enn regjeringas forslag. Alle personer med 1,7 mill. kroner eller mer i formue vil med denne endringen isolert sett betale noe mindre i formuesskatt, mens personer med formue mellom 1,7 og 2,0 mill. kroner, anslagsvis 150.000 personer, ikke lenger vil måtte betale formuesskatt med vår modell. Siden primærbolig verdsettes til 25 pst. av markedsverdien når man skal beregne skatt på formue, betyr det for eksempel at du ikke betaler en krone i formuesskatt dersom din formue består av en gjeldsfri bolig med verdi på inntil 8,0 mill. kroner.

Samtidig øker vi satsen fra 1,0 til 1,2 pst. for de med nettoformuer over 2,0 mill. kroner., litt høyere enn satsen var under de rødgrønne fram til 2013. Vi øker satsen for nettoformuer over 20 mill. kroner fra 1,1 til 1,4 pst. og innfører en tilleggsatt på 1,6 pst. for nettoformuer over 100 mill. kroner, noe som gjelder om lag 3500 personer (de rikeste 0,1 pst.) Totalt vil en slik modell øke skatteinntektene på formue utover økningen til Ap/Sp-regjeringa med 10,8 mrd. kroner i 2023.

Tabellen på neste side viser fordelingseffekten av Rødts mer progressive formuesskatt, sammenlignet med forslaget til Ap/Sp: Det er i hovedsak bare en liten økonomisk elite som får økt skatt, ikke folk flest:

TABELL: Fordelingseffekt av Rødts mer progressive formuesskatt, sammenlignet med Ap/Sp

Nettoformue	Antall personer	Andel personer	Gj.snitt nettoformue (kroner)	Rødts forslag rel. til Ap/Sp (kroner)
Negativ	1 022 800	22,4 %	-728 700	0
0-1 mill	1 386 900	30,4 %	274 000	0
1-5 mill.	1 644 300	36,1 %	2 615 900	0
5-10 mill.	378 000	8,3 %	6 717 700	2 100
10-50 mill.	116 300	2,6 %	16 665 600	33 900
50-100 mill.	5 100	0,11 %	68 009 600	274 900
Over 100 mill.	3 500	0,08 %	348 707 800	2 121 900
I alt	4 556 900	100,0 %	2 189 600	3 000

Rettferdig arveskatt

En stor andel av landets aller rikeste har arvet formuene sine. Norge trenger en ny modell som bidrar til at hvem foreldrene dine er, ikke blir bestemmende for hvilke muligheter du har i livet. En mulig modell, som er langt mer rettferdig enn den gamle arveavgiften som ble fjernet i 2014, med høyere bunnfradrag og mer progressiv stigning, kan se slik ut:

- Bunnfradrag: 5 mill.
- Sats for beløp mellom 5–10 mill.: 10 %
- Sats for beløp mellom 10–100 mill.: 15 %
- Sats for beløp over 100 mill.: 25 %

En person som arver en gjeldfri bolig verdt 6 mill. kroner helt alene, vil med en slik modell måtte betale 100 000 kroner i skatt, mens en milliardærarving vil måtte betale en fjerdedel av arven over 100 mill. kroner

Det årlige skattetapet av at Solberg-regjeringa fjernet skatt på arv beregnes til om lag 2,5 mrd. kroner hvert år. Finansdepartementet har ikke tilstrekkelig datagrunnlag til å beregne inntektene fra å innføre en mer rettferdig arveskatt, fordi statistikk over arv forsvant med avgiften i 2014, og det er vanskelig å lage egne beregninger. Men basert på beløp oppgitt som mottatt arv eller gave på skattemeldingene for årene 2014–2021, er det mulig å anslå at en slik skatt ville gitt omtrent like mange mrd. i årlige inntekter for fellesskapet. Den store forskjellen fra den gamle modellen er at vårt forslag innebærer at arveskatt kun betales av de få prosentene som arver mer enn 5 mill. kroner. Målet med en slik skatt er å hindre dynastitendenser og at makt går i arv. Med vår modell vil ikke arveskatt bli aktuelt for de aller fleste. I 2021 var det snaut 1000 personer, eller 2 pst. av alle som mottok arv eller gave det året, som mottok over 5 mill. kroner, og denne lille gruppen mottok til sammen om lag 20 mrd. kroner. Dette viser at en progressiv arveskatt ikke handler om å beskatte ordinær arv, men er et verktøy for å bryte opp de store dynastiformuene som bygger seg opp i toppen av det norske samfunnet.

Rødt mener at en bedre og mer rettferdig modell for skatt på arv enn den som ble fjernet i 2014 bør gjeninnføres så snart som mulig. Siden inntektene fra en slik modell er usikker, er de holdt utenfor budsjettforslaget vårt. Ingen av utgiftene i forslaget er dekket inn med inntekter fra arveskatt.

Rødts klimaskatt og klimarabatt

Hvis vi skal klare å skaffe oppslutning om klimakutt, må de rikeste bidra mest – og mye mer enn i dag. En politikk som får ned ulikheten er også bra for å få ned utslippene, siden de superrikes inntekter og formuer går til økt forbruk, som igjen bidrar til større klimagassutslipp. På toppen foreslår vi å innføre en egen klimaskatt på inntekter over 1,5 mill. kroner, som skal begrense luksusforbruk og investeres i utslippskutt. Rødts klimarabatt tilbakebetaler de økte avgiftsinntektene fra økt CO₂-avgift utover regjeringas forslag og reversering av kutt i veibruksavgiften. Les mer om klimarabatten i Rødts klimaplan som er tilgjengelig på Rødts nettsider.

Tabeller over alle forslag

Skatter og avgifter

Sammenlignet med Ap/Sp-regjeringas forslag. Se eget kapittel med flere detaljer om skatteopplegget.

KAP	POST	FORSLAG	(I MILL.)	(I MILL.)
			PÅLØPT	EFFEKT I 2023
Skatt				
5501	70	Økt skatt på utbytte, mer progressiv trinnskatt og endringer i fradrag (samlet effekt)	20 465	16 372
Av dette:*				
• Lavere inntektsskatt under 700 000 kroner, økt skatt på høyere inntekter: + 6 775 mill.				
• Klimaskatt på inntekter over 1,5 mill. kroner: + 2 000 mill.				
• Øke skatt på utbytte og fjerne skjermingsfradraget: + 5 150 mill.				
• Øke fagforeningsfradrag til 8 000 kroner: - 27 mill.				
• Stoppe rentefradrag på lån ved 50 G per person: + 1 975 mill.				
• Fjerne skattefradrag for IPS: + 255 mill.				
• Begrense maksimalt årlig sparebeløp i BSU til 25 000 kroner: + 78 mill.				
5501	70	Mer progressiv formuesskatt	13 512	10 810
5501	70	Gå mot økt firmabilbeskatning av elbil	-300	-240
5501	72	Innføre skattefritak på slitertillegget	-6,0	-5,0
5501	72	Åpne ordningen med skattebegrensning ved liten skatteevne for nye søkere igjen	-150	-
5501	74	Øke skatten på selskapsoverskudd fra 22 til 23 prosent	4 170	-
5501	74	Øke finansskatten på overskudd til 4 prosentpoeng	870	-
5501	74	Øke kommunenes andel av inntektene fra grunnrenteskatt på havbruk fra 50 til 60 pst. Gir kommunene om lag 370 mill. høyere inntekter i 2024	-370	-
5510	77-79	Øke kildeskatt på rentebetalinger, royaltybetalinger og leiebetalinger til 23 prosent	87	87
SUM SKATTER			38 278	27 024

* = Den samlede effekten av alle Rødts endringer i inntekt- og utbytteskatten er beregnet av SSBs skattemodell som tar hensyn til at når man gjør flere skatteendringer samtidig kan de påvirke hverandre. Beløpene som anslår hvilken effekt endringene har hver for seg, er isolerte beregninger ved å kun gjøre den endringen.

Skatter og avgifter

Sammenlignet med Ap/Sp-regjeringas forslag. Se eget kapittel med flere detaljer om skatteopplegget.

KAP	POST	FORSLAG	(I MILL.) PÅLØPT	(I MILL.) EFFEKT I 2023
Avgifter				
5511	70	Fjerne tollfri importgrense for netthandel av klær	10	10
5511	70	Toll på import av soyamel kraftfôr- og fiskefôrproduksjon (10 øre/kg fra 1.7.2023)	27	22
5521	70	Redusere mva-satsen på kollektiv, kultur og hotell fra 12 til 8 %	-2 000	-1 670
5521	70	Fjerne mva på norskproduserte frukt og grønnsaker	-1 070	-890
5521	70	Fjerne mva på reparasjoner av klær, sko, husholdnings- og fritidsvarer og elektronikk	-600	-600
5536	71	Fritak for engangsavgift for redningsbiler	-15	-15
5536	75	Ikke innføre full omregistreringsavgift på elbiler	-250	-250
5542	70	Reversere kutt i grunnavgiften på mineralolje + oppheve fritak for petroleumsindustri, inkludert forsyningskip	1 710	1 590
5559	70	Økt avgift for engangsemballasje for drikkevarer	498	455
5559	72	Økt miljøavgift på drikkevaremballasje av plast	30	28
5561	70	Innføre progressiv flyavgift for reiser mellom de største byene, samt utenlandsreiser utover en årlig feriereise (fra 1.4.2023)	1 500	1 330
SUM AVGIFTER			-160	10
Klimarabatt				
5543	70	Økt CO ₂ -avgift (38 pst. økning fra 2022-nivå)	1 870	1 700
5538	70	Reversere kutt i veibruksavgiften på bensin	260	240
5538	71	Reversere kutt i veibruksavgiften på mineralolje	1 620	1 490
5501	70	Tilbakebetale fra økt CO ₂ -avgift og reversering av kutt i veibruksavgift til alle med inntekt under 500 000 kroner, med barne- og distriktstillegg	-3 750	-3 430
SUM SKATTER + AVGIFTER			38 118	27 034
KONTANTSTRØM FRA OLJESEKTOREN TIL OLJEFONDET – PÅVIRKER IKKE BALANSEN I				
KAP	POST	STATSBUDSJETTET	(I MILL.)	
5508	70	Øke CO ₂ -avgifta på sokkelen med 50 % fra 2022-nivå		1 825
Overføring til oljefondet				1 825

BALANSE			(I MILL.)
Netto økte skatter og avgifter			27 034
Netto økte utgifter utenom bistand			27 034
Endring oljepengebruk innenlands			0
Endring oljepengebruk utenlands (oppfylle 1%-målet om bistand): Påvirker ikke inflasjonen i Norge			14 296

KAP	POST	LÅNETRANSAKSJONER (UNDER STREKEN)	(I MILL.)
953	95	Nysnø - ikke øke kapitalinnskudd	-390
1700	90	Kutte kapitalinnskudd i NATOs innovasjonsfond	-25
2410	90	Øke studielån: 1500 nye fagskoleplasser	53
2410	90	Øke studielån: 200 nye studieplasser for vernepleiere	10
2410	90	Øke studielån til 1,25G	1 905
2412	90	Øke låneramme for Husbanken til 27 mrd.	4 572
Sum			6 125

Rammeområde 1 - Statsforvaltningen

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1	1	Kutte apanasjen til Kongen og Dronninga med 25 pst.	-3,5
1	50	Ikke øke bevilgning til Det kongelige hoff	-12
2	1	Kutte apanasjen til Kronprinsen og Kronprinsessa med 25 pst.	-2,9
21	1	Redusere godtgjørelse for medlemmer av regjeringen med 20 pst.	-5,8
531	1/45	Kutte bevilgning til «Eiendommer til kongelige formål» med 10 pst.	-7,0
530	30	Oppgradere Campus Dragvoll i stedet for NTNU Campussamling på Gløshaugen	-72
530	33	Nedskalere byggeprosjektet Ocean Space Center	-115
578	70	Styrke tilskuddsordning for økt valgdeltakelse	3,0
2445	33	Redusere bevilgning til nytt regjeringskvartal	-500
Sum			-715

Rammeområde 2 - Familie og forbruker

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Familier med dårlig råd			
845	70	Barnetrygd: Prisjustere barnetrygd for alle barn og øke satsen for barn 6-18 år med ytterligere 100 kroner i måneden fra 1. mars	1 206
846	61	Utvide tilskuddskuddsordning mot barnefattigdom i kommunene	120
2530	71	Øke engangsstøtten med 12 000 kroner fra 1. januar	123
800	1	Prøveprosjekt for etablering av Rødhette-hus i to norske byer, samt styrking av tilbudet i Oslo	5,0
Likestilling			
351	70	Støtte til kvinneorganisasjoner	8,0
351	72	Øke støtte til LHBTI-organisasjoner	10
351	72	Engangsbevilgning til drift i overgang til søknadspott for organisasjoner som Ungdomstelefonen og Oslo Pride	2,0
351	73	Styrke likestillingssettene	5,0
353	50	Øke grunnbevilgning til Likestillings- og diskrimineringsombudet	7,0
800	50	Tilskudd til forskning og prøveprosjekter om sekstimersdagen	50
844	70	Fjerne kontantstøtte og omgjøre til ventestøtte for barn som ikke har barnehageplass	-306
Vold og overgrep			
350	1	Lavterskeltilbud seksuell trakassering – øke bevilgning til Diskrimineringsnemnda	4,0
840	21	Sikre krisesentertilbud - også for utsatte grupper	15
840	61	Øke tilskudd incest- og voldtektssentre	10
840	70	Styrke krisesenterøkonomien	80
840	70	Støtte til Krisesentersekretariatet	4,0
840	70	Støtte til Vold- og overgrepelinjen	7,5
840	70	Forbygge vold i nære relasjoner	25
Barnevern			
854	62	Veiledning av nyutdannede barnevernspedagoger	15
855	1	Kompensere for regjeringens kutt i statlig barnevern	90
855	1	Kompetanse- og kvalitetsutvikling i statlig barnevern	100
855	1	Bygge opp kapasitet i statlig barnevern	750
855	22	Nedtrappingsplan for kommersielle barnevernsaktører: Kutte halvparten av alle enkeltkjøp	-888
856 m.fl.	1	Påbegynne overføring av enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet	112
Sum			1 555

Rammeområde 3 - Kultur

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Bedre økonomi for kunstnere og kulturarbeidere			
300	1	Utrede bedre løsninger for pensjonsopptjening for selvstendig næringsdrivende og frilansere	5,0
320	55	Øke bevilgning til Norsk Kulturfond	50
320	74	Midlertidig driftsstøtteordning til uavhengig scenekunst	30
320	71	5 nye statsstipender for kunstnere	3,0
320	72	30 nye langvarige stipender for kunstnere samt øktning i satsen på 15 000 kroner	18
320	73	80 nye arbeidsstipender for kunstnere samt øktning i satsen på 15 000 kroner	29
320	74	Opprette kunstnerallianse for musikere og filmarbeidere	13
320	75	Øke utstillingshonorarer	20
320	75	Støtte til Litteraturhusene i Stavanger og Odda	2,0
Tilskuddsordninger for kunst og kultur			
315	86	Kutte i tilskudd til kommersielle internasjonale idrettsarrangement i Norge	-15
315	86	Styrke ny ordning for mangfold og inkluderingsprosjekter; idrett og fysisk aktivitet	15
320	55	Kulturfondbøker til 500 skolebibliotek	17
320	74	Tilskudd til etablering av residenser for truede og forfulgte kunstnere	4,0
320	74	Øke tilskudd til de regionale kunstsentrene i Norge	10
325	1	Avvikle kulturtanken	-78
325	1	Styrke Den Kulturelle skolesekken	30
325	78	Støtte til Balansekunst: for likestilt og mangfoldig kulturliv	4,0
325	78	Tilskuddsordning for ungdomsstyrte kunst- og kulturprosjekter utenfor de faste kulturinstitusjonene	50
326	80	Utviklingsmidler til bibliotek som fellesarena	30
328	78	Øke bevilgning til Forfattersentrum	5,0
Frivillighet			
315	78	Styrke Frivilligsentralene og økt støtte til fritidsaktiviteter for barn og unge	20
Presse			
335	71	Øke pressestøtten	2,0
335	71	Opprettholde særskilt distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2,5
335	71	Øke støtte til samisk dagspresse	2,0
335	73	Øke støtte til Nynorsk avissenter	2,0
Kulturminner			
1429	70	Tilskudd til automatisk fredede og arkeologiske kulturminner	5,0
1429	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10
1429	79	Tilskudd til verdensarven	5,0
Sum			290

Rammeområde 4 - Utenriks

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Humanitær hjelp			
150	70	Ekstraordinært bidrag til inndekking av OCHA-appeller til humanitær bistand	8 000
150	71	Økt kjernestøtte til Verdens matvareprogram (WFP)	1 170
150	72	Øremerket styrking av kjernestøtte til UNRWA	5,0
150	70	Øremerket støtte til kurdisk Røde Halvmåne for å hjelpe ofrene for Tyrkias invasjon av Syria og Irak	10
153	71	Økt kjernestøtte til FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR)	270
153	72	Overførte midler fra Kap 117, post 78 til Polen og Moldova som vertssamfunn for flyktninger	117
Utviklingsarbeid			
159	70	Øremerket tilskudd til gjenoppbygging i Gaza	10
159	70	Øremerket tilskudd til gjenoppbygging i Kobane	10
159	71	Økt regionbevilgning til Europa og Sentral-Asia på grunn av krigen i Ukraina	182
159	72	Øke regionbevilgning Afghanistan, spesielt til utdanning, helse, kvinner og minoriteter. Støtten gis til ikke-statlige organisasjoner	65
159	75	Reversere kutt i regionbevilgning til Afrika	125
159	76	Reversere kutt i regionbevilgninger til Asia	34
161	70	Styrke utdanningsarbeid i regi av UNICEF, reversere kutt i posten siden 2021	882
161	72	Økt bevilgning til Kunnskapsbanken og faglig samarbeid: Skatt for utvikling	100
162	71	Matsikkerhet: Økt støtte til programmer under FNs organisasjon for ernæring og landbruk	700
171	70	Gjenopprette kjernestøtte til FNs utviklingsprogram UNDP opp til trend 2007-2012 (inflasjonsjustert)	586
171	71	Reversere kutt i bevilgningen til FNs barnefond UNICEF	50
Likestilling og sivilsamfunn			
159	70	Øremerket tilskudd til organisasjoner som samarbeider med de 7 organisasjonene som Israel har terrorlistet	15
161	72	Økt bevilgning til Kunnskapsbanken og faglig samarbeid: Likestilling for utvikling	50
164	70	Økt bevilgning til likestillingsarbeid	20
164	71	Økt bevilgning til FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling UN Women	20
164	72	Økt kjernestøtte til FNs befolkningsfond UNFPA	41
170	70	Øke støtten til sivilt samfunn: Herunder fagbevegelsen, urbefolkning, miljøbevegelsen, minoriteter og kvinnebevegelser i land som mottar næringslivsbistand gjennom Norfund. 75 millioner øremerkes til kvinnebevegelse. 200 mill av økningen er inflasjonsjustering	500
Bærekraftig utvikling			
162	72	Økt investering i fornybar energi for å nå Norges løfte om å investere 14 mrd. i klimafinansiering innen 2026	650
163	70	Investere i miljø og klima for å nå Norges løfte om å investere 14 mrd. i klimafinansiering innen 2026	850
163	71	Reverse kutt i bevilgninger mot marin forsøpling	40
171	72	Reversere stopp i tilskudd til FNs fellesfond for bærekraftig utvikling	70

Rammeområde 4 - Utenriks

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Helse			
160	70	Økt bevilgning til psykisk helse, ikke-smittsomme sykdommer og Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter	300
160	70	Øremerket støtte til arbeidet med å utvide WTOs opphevelse av patentrettigheter på CO-VID-vaksiner og sikre tilgang på vaksiner i fattige land	10
160	71	Økt kjernestøtte til WHO: Bidrag til å dekke opp underfinansiering av planlagte programmer	15
Fred og sikkerhet			
116	70	Økt støtte til den internasjonale straffedomstolen for å styrke arbeidet med oppfølging av Kampala-tillegget som kriminaliserer angrepskrig	6,5
118	NY	Reetablere det humanitære initiativet med forskning og formidling om humanitære konsekvenser av atomvåpenbruk	50
118	72	Reversere kutt pluss økning i Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet	40
118	71	Reversere kutt i Globale sikkerhetsspørsmål	3,8
118	NY	Gjenopprette og finansiere egen post til opplysningsarbeid for fred i Norge	15
151	70	Inflasjonsjustere bevilgning til Fred og forsoning	20
151	71	Reversere akkumulerte kutt fra 2022 og 2023 i arbeid med globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning	83
151	72	Reversere kutt i stabilisering av land i krise og konflikt	170
151	73	Reversere kutt i FN og globale utfordringer, pluss økning opp til 350 mill.	52
Annet			
118	NY	Internasjonalt arbeid mot apartheid og folkemord	10
118	74	Økt tilskudd til Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter og Falstadsenteret. Omdisponere midler fra IHRA	2,0
118	74	Reverse kutt til Nei til EU og Europabevegelsen	3,0
170	NY	Gjenopprette egen post for informasjonstiltak om Nord/Sør-spørsmål (flytte fra 170/70) og øke denne med 15 mill. kroner	15
172	73	Økt bevilgning til gjeldsslette og sørge for opprettelsen av en global gjeldsslettemekanisme under UNCTAD	110
Inndekning			
118	74	Kutte støtten til Oslo Freedom Forum	-1,4
104	1	Kutte i kongefamiliens offisielle reiser til utlandet (til 2016-nivå)	-1,1
115	71	Næringsfremme for det europeiske og globale markedet	-11
117	78	Kutte EØS-støtte til Polen. Midler til mottak av flyktninger som Polen mottar som førstelinje-land (herunder Ukraina) overføres til Kap. 153, post 72	-117
162	75	Kutte i næringslivsbistand gjennom Norfund	-150
172	70	Redusere kjernestøtte til Verdensbanken	-600
172	71	Reversere støtten til regionale banker og fond med nyliberal agenda tilbake til 2019-nivå. Midlene gis i stedet som økte regionbevilgninger og gjeldsslette, samt overføringer til miljø og sivilsamfunn	-300
Sum			14 296

Rammeområde 5 - Justis

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Styrke kriminalomsorgen			
430	1	Styrke kriminalomsorgen ved å øke grunnbemanning i førstelinja med 100 årsverk og dekke merkostnader i 2023	77
430	1	Styrke driftsbudsjettet til kriminalomsorgen for å kompensere for merkostnader	50
430	1	Øremerkede midler til etablering av flere aktiviseringsteam i kriminalomsorgen, for å hindre menneskerettsstridig isolasjon og gjøre innsatte bedre i stand til å bidra i samfunnet etter endt soning	5,0
430	1	Øremerkede midler til etablering av flere tilbud til innsatte i kvinnefengsler	5,0
430	70	Øremerkede tilskudd rehabilitering av straffedømte, f. eks Røverradioen og Wayback	3,0
430	1	Kutte i konsulentbruk i kriminalomsorgen	-15
Politi og påtalemyndighet			
440	1	Legge ned Politiets utledningsenhet og overføre frigjorte midler og stillinger til politidistriktene	-570
440	1	Tilføre flere årsverk i politidistriktene for å nå målet om to per 1000 i hele landet med ressursene som frigjøres ved å legge ned Politiets utlendingsenhet	570
440	1	Avslutte kontrakten med Airlift om helikopterberedskap for politiet i Tromsø som ble inngått for å kompensere for bortfall av forsvarets helikopterkapasitet på Bardufoss	-25
440	1	50 nye etterforskere som skal arbeide mot seksuallovbrudd og vold i nære relasjoner	61
440	1	Øremerkede midler til utvikling av antidrone-kompetanse under Politiets nasjonale beredskapssenter	25
440	1	Etablere ett nytt A-krimssenter	42
440	1	Styrke påtalemyndigheten: Flere stillinger for en mer effektiv behandling av alvorlige volds- og seksuallovbrudd	31
440	1	Styrke påtalemyndighetens arbeidskriminalitetsarbeid med flere årsverk	25
440	1	Styrke Økokrim med 20 nye årsverk	28
440	1	Økte midler til politiets forebyggingsarbeid innen kriminalitet og rus rettet mot barn og unge (eks. SLT og SaLTto-samarbeidet i Oslo kommune)	5,0
440	25	Kutte øremerket post til uttransportering og legge den til politidistriktenes budsjett, slik at de kan avveie uttransportering mot andre uløste politioppaver	-104
440	45	Større utstyrsanskaffelse og vedlikehold, reversere kutt og øremerke midlene til anskaffelse av antidrone-teknologi	53
440	46	Kutte i bevilgning til investeringer i Schengen IKT-systemer	-50
440	73	Kutte i bevilgning til Frontex	-49
441	1	Legge ned Politidirektoratet og omfordele midlene til kriminalomsorgen og politiet	-389
442	1	Styrke Politihøgskolen ved å øke kapasiteten på etter- og videreutdanning med 150 plasser	19

Rammeområde 5 - Justis

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Bedre rettsikkerhet og samfunnsberedskap			
451	1	Øke driftstilskudd til DSB for å sikre samfunnssikkerhet og beredskap som følge av omlegging av nødnett	50
455	71	Øke tilskuddsordningen til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	3,0
470	1	Øke støtten til fri rettshjelp for å sikre at flere faller inn under ordningen i påvente av nytt lovforslag fra regjeringen våren 2023	150
470	1	Utvide fri rettshjelp til å gjelde barn i utvisningssaker (3 t ved forhåndsvarsel og 2 t til hjelp med klage)	1,6
470	1	Reversere kutt i salærsatsene til tolker	21
470	72	Øke tilskuddsordningen til rettshjelpiltak som JURK, Jussbuss, Jussformidlingen, Gatejuristen m.fl.	5,0
470	72	Innføre støtteordning for rettslig prøving av utlendingssaker, som anbefalt av retts- hjelpsutvalget	4,0
490	1	Kutte bevilgning til tilbakekall av statsborgerskap	-9,7
490	1	Øremerkede tilskudd til faste ansettelser i UDI for å ta unna saker som har hopet seg opp etter pandemi og Ukraina	15
490	46	Kutte i investeringer i Schengen IKT-systemer	-21
491	21	Reversere kutt i driftsutgifter til nemndsbehandling i UNE slik at flere får mulighet til å møte i nemnden	5,9
Sum			21

Rammeområde 6 - Innvandring, regional utvikling og bolig

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
490	70	Øke stønaden til beboere på asylmottak	25
490	71	Øke støtten til aktivitetstilbud til barn i asylmottak	11
490	flere	Øke antall kvoteflyktninger til 5000	430
491	1	Øke bevilgning til UNE for å gjennomføre muntlige høringer av barn som berøres i utvisningssaker	1,5
500	30	Ikke gjennomføre ombygging av Hammersborgtunnelen	-205,0
554	1	Styrke kompetansesenter for distriktsutvikling	5,0
554	73	Økt støtte slik at flere bedrifter inkluderes i Merkurprogrammet	15,0
560	50	Øke overføringene til Sametinget	25,0
567	70	Tilskudd til nasjonale minoriteters kultur, språk og egenorganisering	5,0
577	70	Kutte i tilskudd til politiske partier	-10,0
581	70	Sikre at flere får rett på bostøtte med økte satser	800,0
581	78	Øke tilskudd til Leieboerforeningen: Styrke leieboernes organisering	1,5
581	NY	Prøveordning med utleietilsyn	5,0
590	65	Øke bevilgning til områdesatsingene i Groruddalen og Oslo	10

Rammeområde 6 - Innvandring, regional utvikling og bolig

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
671	71	Øke tilskuddet til MiRA-senteret	4,0
671	71	Øke tilskuddet til Antirasistisk Senter	2,0
671	71	Øke tilskuddet til Stiftelsen Fargespill	1,0
671	71	Øke tilskuddet til Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS)	2,00
5615	80	Renteinntekter fra økt låneramme Husbanken	-79
Sum			1 049

Rammeområde 7 - Arbeid og sosial

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Et sterkere sikkerhetsnett for arbeidsledige			
2541	70	Styrke dagpengeordningen: <ul style="list-style-type: none">• 80 % dagpenger av inntektene dine opp til 3 G• Halvere nedre inntektsgrense til 0,75 G• Fjerne 3 ventedager uten lønn	1 717
2541	70	Redusere perioden uten dagpenger når du avslutter arbeidsforholdet fra 18 til 12 uker	38
2541	70	Reversere regjeringens usosiale kutt i dagpenger	190
2541	70	Reversere kutt i perioden med dagpenger under permitteringer i fiskeindustrien	2,0
Hjelpe flere folk i arbeid og styrke Nav for å sikre god saksbehandling			
634	76	1000 nye tiltaksplasser for å hjelpe folk i arbeid	124
634	77	500 nye varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA)	55
634	76	Øke tiltakspenger for ledige med 12 000 kroner i året	104
605	1	100 flere stillinger i NAV for å styrke saksbehandlingen, samt administrere flere tiltaksplasser	128
605	1	Kutte i den rådgivende legetjenesten i NAV	-135
621	70	Øke tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som Nav-opprydningen, Stiftelsen Rettferd for taperne, FØL og lignende	10
Et sterkere sikkerhetsnett ved sykdom og for pensjonister			
2670	73	Øke minstepensjonen med 12 000 kroner fra 1. januar	1 531
2655	70	Øke minstesatsene i uføretrygd med 12 000 kroner fra 1. januar	1 600
2651	70	Øke minstesatsene i arbeidsavklaringspenger med 0,1 G fra 1. januar	575
2620	70	Øke overgangsstønad med over 0,1 G fra 1. januar	68
2651	70	Reversere kuttet for unge mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP)	885
2670	70	Øke pensjonsopptjening til 67 år for uføre	290
2670	70	Fryse levealdersjusteringen for pensjonister i 2023	648
2655	70	Øke fribeløpet for uføre til 0,5 G	210
601	21	Kutt prøveprosjekt om arbeidstilpasset trygd	-35

Rammeområde 7 - Arbeid og sosial

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Styrke kampen mot sosial dumping			
640	1	Opprette 40 nye stillinger i Arbeidsiltsynet som skal arbeidet med tilsyn av innleie og arbeidslivskriminalitet	40
640	21	Øke tilskudd til Fair Play Bygg Norge	5,0
Diverse			
352	71	Styrke aktivitetshjelpemiddelordningen	20
621	70	Støtte til Kielland-nettverket	1,0
Sum			8 070

Rammeområde 8 - Forsvar

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1700	73	Øremerket bevilgning til uavhengig forskning på veteraner og veteranhelse med sivil deltakelse	30
1700	71	Støtte øremerket det frivillige skyttervesen	0,7
1700	71	Kutte i støtten til tenketanker finansiert av USAs våpenindustri	-3,3
1700	71	Kutte bevilgning til Investinors forvaltning av deltakelse i NATOs innovasjonsfond	-0,5
1700	53	Innskudd risikokapital NATOs innovasjonsfond	-13
1700	78	Kutte tilskudd til NATOs internasjonale driftsbudsjetter (minus pensjonsutgifter)	-628
1700	73	Reversere kutt i forskning og utvikling på forsvarsteknologi, for å bedre selv-forsyning av forsvarsmateriell tilpasset forsvaret av Norge	50
1700	79	Frie midler til støtte for Ukraina og Baltikum	270
1700	90	Kutte kapitalinnskudd i NATOs innovasjonsfond	*
1710	1	Ta tilbake drift av renhold i Forsvaret og sikre de ansatte skikkelige lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår	24
1720	1	Starte reetablering av befalsskoler i forsvarsgrenene og styrke Forsvarets utdanning spesielt i Nord-Norge, for raskere oppbemanning	280
1720	1	Styrke Cyberforsvaret	54
1720	1	Øke Heimevernets områdestruktur med 5000 soldater og øke øvingsmengden	537
1720	1	Saksomkostninger og kompensasjoner, feriepengesaken i Heimevernet	3,0
1720	1	500 årsverk til Hæren, Sjøforsvaret, Luftforsvaret og Heimevernet	500
1720	1	Sikre dedikert helikopterstøtte til Hæren og styrke beredskapen i nord	54
1720	1	Reetablere Sjøheimevernet	307
1720	1	Reetablere Heimevernets spesialavdeling mot sabotasje og terror HV-016	31
1720	1	Øke inntak av vernepliktige og tiltak for innfasing av reservistordning for å øke Forsvarets størrelse og utholdenhet	225
1720	1	Kutte utgifter tilknyttet forhåndslagring av amerikansk militært materiell i Norge	-31

Rammeområde 8 - Forsvar

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1760	45	Fylle opp lagre med ammunisjon, uniformer og beskyttelsesutstyr	200
1720	1	Kutte i militæroperasjoner i utlandet	-650
1760	1	Kutte prosjekt for menneskerettighetsstridig masseovervåking	-273
1760	45	Stanse kjøp av de gjenværende 12 F-35 kampfly med leveranse i 2023 og 2024	-2 540
1720	1	Reduserte driftskostnader ved å ikke motta seks kampfly i 2023	-25
1720	1	Personell til å styrke Luftforsvarets operative evne	25
1720	1	Utbedring av baseforsvar	81
1720	1	Kompetansebygging på langtrekkende luftvern i samvirke med Norden	5,0
1760	45	Luftvern for å beskytte sivilbefolkning, beslutningscentre og flybaser	1 678
1760	45	Langtrekkende presisjonsartilleri til Hæren	500
1760	45	Bevilgning til norske verft: Forsere bygging av standardfartøy for Forsvaret	10
1760	75	Kutte tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	-123
1760	NY	Investeringer til nordisk forsvarssamarbeid	123
		Sum	700

Rammeområde 9 - Næring

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
904	1	Øke bevilgning til Brønnøysundregistrene til Eierskapsregisteret	23
909	73	Styrke nettolønnsordningen for norske sjøfolk	100
915	1	Legge ned Regelrådet	-8,0
923	22	Havforskningsinstituttet: Kunnskapsløft for havet	40
953	50	Nysnø Klimainvesteringer AS: Ikke tilføre mer risikokapital	-210
2421	79	Kondemneringsordning for skip i nærskipfart: Resirkulering skal foregå ved norske verft	25
2421	74	Innovasjon Norge: Kutte Invest in Norway	-10
2421	74	Innovasjon Norge: Kutte i petroleumsprosjekter	-126
2421	75	Styrking Grønn Plattform	300
2421	75	Særlig program under Grønn Plattform for kartlegging av mulighetene for sirkulære kritiske mineraler	100
2421	76	Generell styrking av Miljøteknologiordninga	76
		Sum	310

Rammeområde 10 - Fiskeri

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
917	1	Økt fiskerioppsyn for å hindre overfiske	20
917	22	Øke tilskudd til Fiskeridirektoratet for opprydding av forlatt fiskeutstyr	10
919	71	Øke tilskudd til velferdsordninger for fiskere	2,5
919	72	Gjeninnføre tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	16
919	73	Kutt i tilskudd til kompensasjon for økt CO ₂ -avgift	-92
919	75	Øke føringstilskudd og tilskudd til andre næringstiltak i fiskeriene	10
919	75	Driftstilskudd for mindre fiskemottak i perioder med lav omsetning	50
919	75	Søkbart tilskudd for dekking av kostnader for nye rapporteringskrav	20
919	76	Støtte til Kystens Tankesmie	1,0
		Sum	38

Rammeområde 11 - Landbruk

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1112	50	Veterinærinstituttet: Etablering av senter for alternativer til dyreforsøk	10
1112	50	Økt støtte til Norecopa: Alternativer til dyreforsøk	1,0
1115	1	Mattilsynet: Arbeid mot smittespredning fra dyrefôr	5,0
1136	50	Økt støtte til Norsk genressurssenter for å sikre bruk av norske husdyrraser	1,5
1138	70	Reversere kutt til NOAH	0,4
1138	70	Økt støtte til Matsentralen Norge	3,0
1138	70	Reversere kutt til Norsk Bonde- og Småbrukarlag «Slipp oss til - ungdom inn i landbruket»	0,1
1142	21	Prosjektere og begynne å bygge beredskapslager for matkorn	30
1142	60	Landbruksdirektoratet: Tilskudd til veterinærdekning	15
1149	71	Redusere Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket; midler til drift i vanskelig terreng	-10
1149	73	Tilskudd til forsøk med plukkhogst	20
1150	50	Styrking av Landbrukets utviklingsfond for omlegging til løsdriftfjøs på små- og mellomstore bruk	50
1150	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond (LUF): Metodeutvikling og kartlegging av biologisk gammel skog	20
1150	50	LUF: Reduksjon av tilskudd til skogdrift: Veibygging og drift i bratt og vanskelig terreng	-50
1150	50	Tilskudd til omlegging til lukka hogst som ledd i restaurering av skog	20
1150	50	Istandsetting av tidligere dyrka mark i Nord-Norge	20
1150	50	Istandsetting av setre	12
1150	50	Spesielle miljøtiltak i landbruket: Grøfting	12
1150	50	Tilskudd til drenering	15
1150	50	Flere utvalgte kulturlandskap	10

Rammeområde 11 - Landbruk

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1150	50	Inntekter fra økt soyatoll brukes til tilskudd for å ha dyr på utmarksbeite (10 øre/kg fra 1.7.2023)	22
1151	51	Reindriftens utviklingsfond: HMS-tjeneste i reindrifta	1,0
1152	50	BIONOVA: Generell styrking	50
1152	50	BIONOVA: Øke støtte til Karbonopptak i jordbruket	50
1152	50	BIONOVA: Øke støtte til utvikling av biogass i landbruket	50
Sum			358

Rammeområde 12 - Olje og energi

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1800	1	Kutte satsing på vindkraft til havs	-8,0
1800	21	Kutte satsing på vindkraft til havs	-8,5
1810	1	Redusere Oljedirektoratets driftsbevilgning	-30
1810	1	Ikke gjennomføre nye TFO-runder	-11
1810	21	Kutte kartlegging av havbunnsmineraler og nye olje- og gassressurser	-75
1820	1	Øke bevilgning til NVE for å bistå kommunene med overvannsproblematikk	20
1820	22	Styrke flom- og skredforebygging i regi av NVE	150
1820	26	Kutte bevilgning til Reguleringsmyndigheten for energi (RME)	-5,0
1820	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging i regi av kommunene	50
1850	50	Kutte i petroleumsforskning som ikke er rettet mot å redusere klimautslipp, ulykker o.l.	-230
4810	1	Reduserte gebyrinntekter: Ikke gjennomføre nye TFO-runder	11
Karbonfangst og lagring			
1850	70	Gjør klar til pilot for karbonfangst og lagring på avfallsforbrenning i Trondheim, Bergen Stavanger, Kristiansand, Fredrikstad, Ålesund, Gjøvik og Tromsø	330
1850	50	CCS: Økt støtte til forskning og utvikling, teknologiutvikling og kompetanseoppbygging. Egen satsning for sentraliserte CCS-løsninger på sokkelen. Kan overføres til post 72 Langskip for å realisere NORCEM	200
1850	50	Energieffektivisering: Økt støtte til forskning og utvikling på mer energieffektive løsninger	30
1850	50	Bergvarme: Økt støtte til forskning og utvikling på hvordan større deler av oppvarmingsbehovet kan dekkes av geotermisk energi	30
Sum			454

Rammeområde 13 - Miljø

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Naturmangfold			
1410	21	Miljøovervåkning og miljødata, særlig vanntiltak	16
1410	23	Økt tilskudd til MAREANOs forskning på havet, som er under sterkt press	10
1410	NY	Fond for restaurering av natur, med offisiell avklaring om definisjon av begrepet og plan fordelt på naturtyper	50
1420	21	Ikke kutte i vannmiljøtiltak	10
1420	21	Tverrsektoriell plan for restaurering av natur i tråd med mål	10
1420	31	Restaurering av myr og annen våtmark	40
1420	32	Styrking av ordningen med frivillig skogvern	331
1420	60	Utarbeide kommunedelplaner for natur	10
1420	71	Økt tilskudd til arbeid med å redusere marin forurensning	20
1420	80	Styrke tilskuddsordning for å forbedre økologisk og kjemisk tilstand i vann	10
1420	80	Tilskudd til trua arter og naturtyper	30
1420	80	Tilskudd vannmiljøtiltak	50
1420	84	Økt bidrag til FN's naturpanel	2,0
1420	21	Innføre ordningen Natursats for å støtte kommuner i viktige naturvernsaker, som restaurering	60
1420	21	Tiltak mot fremmede arter	25
Klima			
1400	21	Utarbeide en Naturkur som kartlegger potensiale for økt karbonopptak i natur	30
1420	61	Klimasats: Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning i kommunene	300
1420	74	Omdisponere i CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien	-588
1420	74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien med klimakrav	588
1428	50	ENOVA: Punktutslippsprogram i avfallsforbrenning og industri	200
1428	50	ENOVA: Støtte til utfasing av fossil fyring i mindre industribedrifter	50
1428	50	ENOVA: Tiltak for utslippskutt i havbruksnæringen	50
1428	50	ENOVA: Energieffektivisering (ENØK) i næringsbygg	200
1428	50	ENOVA: Energieffektivisering (ENØK), husholdninger, særlig mot borettslag og sameier. Også trinnvise tiltak.	300
1428	50	ENOVA: Tilskuddsordning til lavinntektsgrupper. Også trinnvise tiltak	300
1428	50	ENOVA: Tilskudd solenergi, med solfangere og batterier, i husstander, borettslag og sameier (ny)	200
1428	50	ENOVA: Opprette støtteordning for utbygging av elbil-lading i borettslag og sameier (ny)	100
1428	50	ENOVA: Tilskudd til oppgradering av vannkraft	100
1428	50	ENOVA: Videreføring av tilskudd til utslippsfri ferge drift i fylkeskommunal regi	100
1428	50	ENOVA: Ytterligere tilskudd til elsjaker (nullutslippsfondet)	50
1428	50	ENOVA: Hurtigladdestasjon i de 15 kommunene som mangler	30
1428	50	ENOVA: Tilskudd til omlegging til elektriske busser i fylkeskommunal kollektivtrafikk	100

Rammeområde 13 - Miljø

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Diverse miljøformål			
1400	21	Nasjonal handlingsplan for avløp	20
1400	70	Frivillige miljøorganisasjoner og allmennyttige miljøstiftelser	8,0
1420	78	Friluftformål	10
1420	74	Kutte kompensasjon for egenkraft til Hydro	-1 180
Sum			1 642

Rammeområde 15 - Helse

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Innfase gratis tannhelse			
2711	72	Egenandelstak på 2500 kr, 40 pst. refusjon over dette beløpet	2 880
2711	72	Øke takster for stønad til tannbehandling med forventet pris- og kostnadsvekst	10
2711	72	Styrke TOO (Tverrfaglig psykolog- og tannhelsetilbud til tortur- og overgrepsofre og personer med odontofobi)	20
Lavere egenandel for helsetjenester			
2752	72	Redusere egenandelstaket: Reversere regjeringas økning	156
2752	70-72	Reversere økningen i egenandeler på blåresepter	97
flere	flere	Gratis helsetjenester for alle opp til 18 år	102
732	72-75	Reversere økningen i ikke møtt-gebyret	75
Styrke sykehusene			
732	72-75	Styrke grunnfinansiering av sykehusene og reversere regjeringens effektiviseringskutt	600
732	72-75	Styrke bemanningsenhetene i helseforetakene	384
732	72-75	Rekrutteringstiltak og styrking av grunnbemanningen	1 000
732	72-75	Kutte bruk av innleie fra bemanningsbyråer	-1 384
732	72-75	Kutte toppdirektørenes lønn ned på nivå med helseministeren	-2,8
732	72-75	Redusere konsulentbruk i helseforetakene	-160
732	82	Styrke investeringer, vedlikehold og rehabilitering av sykehus	1 439
732	82	Ikke bevilge investeringslån til planer om nedleggelse av Ullevål sykehus	-1 439
732	70	Reversere kutt i 31 LIS-stillinger	31
Demokratisk helsevesen - ikke markedstenking			
732	72-75	Omfordele fra innsatsstyrt finansiering til basisbevilgning	36 779
732	76	Avvikle innsatsstyrt finansiering	-36 779
732	72-75	Omfordele fra resultatbasert finansiering	612
732	71	Avvikle resultatbasert finansiering	-612
732	72-75	Kompensere for avvikling av nøytral mva for regionale helseforetak	7 329
732	80	Avvikling av nøytral mva for regionale helseforetak	-7 329

Rammeområde 15 - Helse

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (1 MILL.)
Styrke helseberedskapen			
2751	NY	StatMed: Produksjon av legemidler og vaksiner i Norge	40
702	70	Styrke frivillig helseberedskap gjennom organisasjoner som Norsk Folkehjelp, Norske Kvinners Sanitetsforening og Røde Kors	30
745	1	Styrke Folkehelseinstituttet	20
Seksuell- og reproduktiv helse			
2790	70	Innfasing av gratis prevensjon: Gratis prevensjon opp til 25 år	30
2790	70	Innfasing av gratis prevensjon: Gratis prevensjon til alle uten inntektsgivende arbeid	20
781	79	Flerkulturell fødselshjelper (duola)	2,6
714	79	Styrke Ammehjelpen	1,5
Rusomsorg og psykisk helse			
762	61	Styrking av psykisk helse og rus-arbeid i fengslene	15
765	73	Flere fontenehus, arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt psykiske problemer	15
765	72	Tilskudd til frivillig rusforebyggende innsats: Reversere kutt ved å øke tilskuddspotten	20
714	NY	Prøveordning for trygdefinansiert psykologhjelp i kommunene	30
Folkehelse			
765	21	Forebygge voldtekt og vold i nære relasjoner	30
733	21	Rehabiliteringsreform: Opprette et ekspertutvalg om rehabiliteringsreform	10
762	60	Helsehjelp til papirløse	5,0
780	50	Øke bevilgning til forskning på kvinnehelse	20
762	70	SAMINOR 3: Styrke forskning på samisk helse	10
Tilskudd til frivillige			
765	72	Overgangsstøtte til organisasjoner som har mistet driftsmidler	20
Investeringstilskudd til kommuner for heldøgns omsorgsplasser			
761	63	Reversere kuttene i tilskudd til bygging og rehabilitering av heldøgns omsorgsplasser	1 019
Sum			5 146

Rammeområde 16 - Utdanning

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Skole og barnehage (se også ramme 18)			
231	21	Styrke prosjekter med toppet bemanning	37
226	21	Avvikle deltakelse i internasjonale undersøkelser, som PISA og TIMSS	-25
226	21	Styrke skolebibliotek-ordning	7,5
260	70	Kutte tilskudd til NLA Høgskolen	-315
Kompetanse og etterutdanning			
225	69	Doble tilskuddet til «Fagbrev på jobb»	14
226	21	Tilskudd til fornyelse av læremidler i kommunene	40
226	22	Kompetanseløft for lærere og i lærerutdanninga om seksualitetsundervisning	20
257	70	Reversere kutt til kompetanseprogrammet, Kompetansepluss	50
Yrkesfag			
2410	70	Øke utstyrstipendet for elever på VGS	38
2410	70	Øke borteboerstipend til 6000 kr/mnd	40
Høyere utdanning			
240	60	Styrke høyere yrkesfaglig utdanning: 1500 ekstra fagskoleplasser	78
240	60	Opprette studentombud for fagskolestudenter	3,0
257	70	Reversere kutt til bransjeprogrammene: Gratis etterutdanning for fagarbeidere	60
260	50/70	Kutte bruken av resultatbasert finansiering av høyere utdanning	-208
260	50/70	Økt basisfinansiering av høyere utdanning	208
260	50	Kategoriheving av sykepleierutdanningene	10
260	50	200 nye studieplasser for vernepleiere	12
Undervisning og opplæring			
222	1	Reversere regjeringens kutt i samiske læremidler	9,0
225	74	Opprette Den faglige skolesekken – informasjon om arbeidslivet og organisering på skolen	10
225	74	Opprette Antirasistisk skolesekk for lærere, elever og skoleledere	10
225	75	Rosa kompetanse: Samle tilskuddet til alle tiltakene i en bevilgning	10
672	60	Øke antall norsktimer i asylmottak fra 175 til 225 timer	7,8
Studentøkonomi			
260	50	Reversere planlagt innføring av studieavgift for internasjonale studenter	74
270	75	1350 ekstra studentboliger, totalt 3000	99
270	74	Reversere planlagt kutt til studentsamskipnadene	31
2410	50	Øke studiestipend til 1,25G fra 1. januar	566
Sum			886

Rammeområde 17 - Transport

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Vei			
1320	28	Statens vegvesen: Økt kontroll av tunge kjøretøy for å sikre oss mot livsfarlige vogntog på norske veier	25
1320	30	Skred- og rassiking riksvei (inkl Rv. 13 Lovareidet - Rødsliane)	500
1320	30	Tiltak for å redusere lokale miljøproblemer med de største riksveiene i storbyene: Herunder nedbygging av Trondheimsveien (Rv. 4) og prosjektering av lokk over E6 ved Furuset og Manglerud i Oslo, samt prosjektere E39 i tunnel/lokk over Danmarks plass i Bergen	100
1320	30	Overføre ansvaret for tunnelsikkerhet fra fylker til Statens vegvesen	100
1320	30	Oppstart av arbeid med E6 Megården – Mørsvikbotn	150
1320	30	Overføre Nye Veiers portefølje til SVV. Fullføre E6 Kvævangsfjellet. Kutte, nedskalere og omprosjektere øvrige	1 000
1320	30	Kutte og nedskalere motorveiprojekter og og planlegging, herunder fergefri E39 og E18 Vestkorridoren	-700
1320	30	Økt tilskudd for gang- og sykkelvei langs riksveier	50
1320	62	Tilskudd til skredsikring fylkesveier	100
1320	65	Tilskudd til fylkesveier (utbedring, vedlikehold, gang- og sykkelvei)	500
1320	73	Kutte i tilskudd til reduserte bompengetakster på riksveier utenfor byområder	-65
1320	NY	Tilskudd til reduserte bompengetakster i særskilt dyre lokale prosjekter, som Fv. 569 Nordøyvegen	65
1321	70	Legge ned Nye Veier AS	-6 103
Omstilling av vegtransport			
1320	NY	Tilskudd til SVV for ladestasjoner på hvile- og rasteplasser for tungtransport	100
1320	NY	Omstillingsprogram for veitransport	50
Kollektiv			
1352	70	Innføre 60 pst. rabatt jernbane for honnør, student og barn	235
1332	63	Øke statens bidrag til store lokale kollektivprosjekter til 70 pst. (Fornebubanen, Metrobuss i Trondheim, bussvei Nord-Jæren)	132
1332	63	Øke tilskudd til store lokale kollektivprosjekter: Planlegging (herunder ny t-banetunnell i Oslo, Ahus-bane og Bybane til Åsane)	50
1332	66	Belønningsmidler for kollektivtransport: Nye rabattordninger, forsøk med gratis kollektivtransport mm.	200
1332	66	Opprette nye byvekstavtaler for mellomstore byer	200
1330	60	Utvide TT-ordning for brukere med særskilte behov til hele landet, opptrapping over to år	73
1352	NY	Tilskudd til fylkeskommuner for å integrere pris- og sonestruktur med jernbanen (Østfold og Buskerud m.fl.)	50
Jernbane			
1352	70	Øke rutetilbudet på Bergensbanen fra 4 til 6 avganger daglig	32
1352	71	Økt vedlikehold på jernbanen	1 200

Rammeområde 17 - Transport

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1352	73	Oppstart av arbeid med Arna-Voss, fellesprosjektet jernbane og rassikring E16 Trengereid-Stanghelle	200
1352	73	Planlegge nye jernbaneprosjekter: Dobbeltspor Stokke-Sandefjord, sammenkobling Vestfoldbanen/Sørlandsbanen, Dovrebanen mm.	300
1352	73	Planlegge flytting av togparkering Filipstad og bygging av Breivoll stasjon	20
1352	73	Omarbeide planene for Ringeriksbanen for å ivareta natur og miljø	20
1352	21	Konseptvalgutredning (KVU) for hurtigtog Oslo-Stockholm	20
1352	21	Støtte til arbeidet med Skagerakbanen (hurtigtog Oslo-Gøteborg)	10
1352	73	Særskilte godstiltak (Nyhavnsporet i Trondheim)	20
1352	71	Ikke øke infrastrukturavgiften for gods på jernbane	45
1352	75	Øke tilskuddet til godsoverføring fra vei til jernbane med 50%	48
1352	73	Planlegge «effektpakke» for flere kryssningsspor for godstog	50
1352	70	Gjenåpne persontrafikk på Østfoldbanens østre linje (Sarpsborg - Mysen)	10
1352	70	Sikre rask og gjennomgående togforbindelse Oslo-København	10
1352	74	Pilotprosjekt med batteridrift på Nordlandsbanen	30
1352	76	Særskilt tilskudd til museumsbanene, herunder Tinnosbanen	40
1352	76	Ikke rive historiske stasjonsbygninger, tilskudd til restaurering	25
Havner			
916	30	Havneutbygging Andøya (Andenes havn)	91
916	30	Halvere vedlikeholdsetterslepet på moloer og farleder (inkl. reparasjon av Gamvik molo)	125
916	30	Prosjektere ny molo i Vardø	20
916	30	Utsette Stad skipstunnel	-76
916	30	Dypvannskai Mo i Rana	106
916	70	Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø	17
Fly			
1310	NY	Testsenter for elektrifiserte fly	10
1310	70	Støtte til pilotprosjekt med elektriske fly i noen FOT-ruter 2024-28	10
1315	71	Ikke bygge ny flyplass Mo i Rana	-653
1315	71	Utsette ny flyplass Bodø	-450
1429	NY	Planlegge et luftfartøyvernssenter for veteranfly på Kjeller flyplass	10
Sum			-1 899
Samferdsel under andre rammeområder			
572	60	20 pst. lavere pris på lokal kollektivtrafikk fra 1.4	1 275
572	60	Omstilling av kollektivtransport etter korona og tilskudd på grunn av høye strøm- og drivstoffpriser	500
Sum samferdsel alle rammområder			-124

Rammeområde 18 - Kommunal

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Frie inntekter			
525		Øke kommunenes frie inntekter	5 100
571	60	av dette: Innbyggertilskudd	3 700
571	61	av dette: Distriktstilskudd Sør-Norge	132
571	62	av dette: Distriktstilskudd Nord-Norge	368
572	60	Øke fylkeskommunenes frie inntekter	900
571	60	Øke kommunenes andel av inntektene fra grunnrenteskatt på havbruk fra 50 til 60 pst. Gir kommunene om lag 370 mill. høyere inntekter i 2024	*
Barnehage			
571	60	Gratis barnehage for 5-åringer fra 1. august	856
571	60	2500 flere barnehageplasser	305
571	60	Bedre bemanning i barnehage: Flere fagarbeidere og barnehagelærere	300
571	60	Redusere pensjonstilskuddet til private barnehager slik at det dekker faktiske pensjonskostnader	-470
Skole			
571	60	Flere lærere slik at kontaktlærere i barneskolen får 15 minutter mindre undervisningstid hver dag	295
571	60	150 flere miljøarbeidere og spesialpedagoger inn i grunnskolen	115
571	60	Styrke spesialpedagogisk støttesystem for kommuner og fylkeskommuner: 100 flere stillinger i PP-tjenesten	91
571	60	Tilskudd for å sikre flere universelt utformede skoler	50
572	60	Fond for opprusting av verksteder på yrkesfag	30
572	60	Øke lærlingetilskuddet med 2500 kr	56
571	60	Øke tilskuddsordningen «Styrking og utvikling av helsestasjons- og skolehelse-tjenesten»	50
Kommunale tjenester			
571	60	Øke sosialstønad med 13,5 pst som tilsvarer 12 000 kroner mer i året for enslige	735
571	60	Makspris i kulturskolen på 2 000 kroner per år fra høsten 2023	60
571	60	100 nye fagstillinger i det kommunale barnevernet	77
571	60	Støtte til kommunene til å opprette 100 kommunale fastlegestillinger som rekrutteringstiltak	50
572	60	20 pst. lavere pris på lokal kollektivtrafikk fra 1.4	1 275
Kompensere for kutt og underfinansiering			
571	NY	Fond til oppkjøp av strandsoneareal og midler til ulovlighetsoppfølging i strandsona	85
571	60	Kostnadsdekning for kostnader ved deling av fylker og Ålesund kommune	200
572	60	Omstilling av kollektivtransport etter korona og tilskudd på grunn av høye strøm- og drivstoffpriser	500
575	60	Senke innslagspunktet for ressurskrevende tjenester med 20 000 kroner	130
581	76	Reversering av kutt i tilskudd til utleieboliger i husbanken	100

Rammeområde 18 - Kommunal

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
581	79	Heis og tilstandsvurdering	30
		Sum	10 019
		Kommunale satsinger under andre rammeområder	
761	63	Reversere kuttene i tilskudd til bygging og rehabilitering av heldøgns omsorgsplasser	1 019
1320	65	Tilskudd til skredsikring av fylkesveier	100
1320	65	Tilskudd til fylkesveier (utbedring, vedlikehold, gang- og sykkelvei)	500
1352	NY	Tilskudd til fylkeskommuner for å integrere pris- og sonestruktur med jernbanen	50
		Sum kommunale satsinger alle rammeområder	11 688

Oversikt over Rødts kommunesatsinger	Beløp (i millioner kroner)
Frie inntekter: Kommunene	4 200
Frie inntekter: Fylkeskommunene	900
Øremerkede midler: Kommunene	3 058
Øremerkede midler: Fylkeskommunene	1 861
Kommunale satsinger under andre rammeområder	1 669
Samlet økning	11 688

Rammeområde 19 - Tilfeldige utgifter og inntekter

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
2309	1	Fryse lønnen til alle ledere i staten som tjener mer enn 15 G	-7,6

Rammeområde 20 - Statsforvaltningen

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
41	1	Redusere godtgjørelse for stortingsrepresentanter med 20 pst.	-36
1600	NY	Tilskudd til organisasjoner som jobber med økonomiske spørsmål som gjeldsproblematikk, åpenhet og skattepolitikk i Norge	10
1618	1	Reversere effektiviseringskutt i Skatteetaten	80
		Sum	54

Rammeområde 22 - Utbytte mv.

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
5656	85	Øke utbytte fra DnB	-1 000
5762	85	Ikke hente utbytte fra Bane Nor	63
		Sum	-937

Kommunefordeling

Kommunefordeling

Rødt foreslår 3,7 mrd. kroner mer i frie inntekter til kommunene på toppen av økningen fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, og 0,5 mrd. kroner mer i distriktstilskudd. I tillegg øker vi fylkeskommunenes frie inntekter med ytterligere 900 mill. kroner.

De fordeles slik:

Fylker

FYLKE	ØKNING FRIE INNTEKTER
30 Viken	165 300 000
03 Oslo	93 100 000
34 Innlandet	61 300 000
38 Vestfold og Telemark	61 900 000
42 Agder	50 100 000
11 Rogaland	75 800 000
46 Vestland	124 300 000
15 Møre og Romsdal	59 300 000
50 Trøndelag	81 200 000
18 Nordland	64 600 000
54 Troms og Finnmark	63 100 000
Totalt fylker	900 000 000

Sum kommuner per fylke

FYLKE	ØKNING FRIE INNTEKTER
30 Viken	867 200 000
03 Oslo	468 000 000
34 Innlandet	291 500 000
38 Vestfold og Telemark	297 300 000
42 Agder	220 100 000
11 Rogaland	333 500 000
46 Vestland	464 200 000
15 Møre og Romsdal	194 300 000
50 Trøndelag	357 400 000
18 Nordland	272 300 000
54 Troms og Finnmark	434 200 000
Totalt kommuner	4 200 000 000

Viken

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3001 Halden	20 800 000
3002 Moss	32 400 000
3003 Sarpsborg	38 700 000
3004 Fredrikstad	53 300 000
3005 Drammen	67 400 000
3006 Kongsberg	18 400 000
3007 Ringerike	19 800 000
3011 Hvaler	3 200 000
3012 Aremark	2 100 000
3013 Marker	3 500 000
3014 Indre Østfold	30 700 000
3015 Skiptvet	2 600 000
3016 Rakkestad	5 800 000
3017 Råde	5 100 000
3018 Våler	4 000 000
3019 Vestby	12 200 000
3020 Nordre Follo	42 100 000

Viken

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3021 Ås	13 100 000
3022 Frogn	10 700 000
3023 Nesodden	13 200 000
3024 Bærum	99 400 000
3025 Asker	69 300 000
3026 Aurskog-Høland	11 800 000
3027 Rælingen	12 400 000
3028 Enebakk	7 200 000
3029 Lørenskog	29 000 000
3030 Lillestrøm	58 400 000
3031 Nittedal	16 600 000
3032 Gjerdrum	4 600 000
3033 Ullensaker	26 900 000
3034 Nes	15 100 000
3035 Eidsvoll	17 400 000
3036 Nannestad	9 700 000
3037 Hurdal	2 600 000

Viken

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3038 Hole	4 800 000
3039 Flå	1 500 000
3040 Nesbyen	3 300 000
3041 Gol	3 800 000
3042 Hemsedal	2 500 000
3043 Ål	4 100 000
3044 Hol	3 300 000
3045 Sigdal	2 600 000
3046 Krødsherad	2 300 000

Oslo

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
0301 Oslo	468 000 000

Innlandet

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3401 Kongsvinger	15 100 000
3403 Hamar	20 800 000
3405 Lillehammer	18 300 000
3407 Gjøvik	19 400 000
3411 Ringsaker	22 600 000
3412 Løten	5 100 000
3413 Stange	13 900 000
3414 Nord-Odal	4 500 000
3415 Sør-Odal	5 800 000
3416 Eidskog	5 800 000
3417 Grue	4 400 000
3418 Åsnes	6 800 000
3419 Våler	3 600 000
3420 Elverum	14 000 000
3421 Trysil	6 300 000
3422 Åmot	3 500 000
3423 Stor-Elvdal	2 900 000
3424 Rendalen	2 500 000
3425 Engerdal	2 200 000
3426 Tolga	2 300 000
3427 Tynset	5 200 000
3428 Alvdal	2 700 000
3429 Folldal	2 300 000
3430 Os	2 500 000

Viken

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3047 Modum	9 400 000
3048 Øvre Eiker	13 100 000
3049 Lier	18 900 000
3050 Flesberg	2 600 000
3051 Rollag	1 900 000
3052 Nore og Uvdal	3 100 000
3053 Jevnaker	4 500 000
3054 Lunner	6 000 000
Totalt Viken	867 200 000

Innlandet

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3431 Dovre	2 900 000
3432 Lesja	2 700 000
3433 Skjåk	2 600 000
3434 Lom	2 700 000
3435 Vågå	3 600 000
3436 Nord-Fron	5 400 000
3437 Sel	5 400 000
3438 Sør-Fron	3 100 000
3439 Ringebu	4 200 000
3440 Øyer	3 800 000
3441 Gausdal	4 600 000
3442 Østre Toten	9 700 000
3443 Vestre Toten	8 700 000
3446 Gran	9 100 000
3447 Søndre Land	5 200 000
3448 Nordre Land	5 600 000
3449 Sør-Aurdal	3 500 000
3450 Etnedal	2 200 000
3451 Nord-Aurdal	5 900 000
3452 Vestre Slidre	2 600 000
3453 Øystre Slidre	3 100 000
3454 Vang	2 400 000
Totalt Innlandet	291 500 000

Vestfold og Telemark

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3801 Horten	17 800 000
3802 Holmestrand	16 800 000
3803 Tønsberg	37 700 000
3804 Sandefjord	42 500 000
3805 Larvik	31 900 000
3806 Porsgrunn	23 600 000
3807 Skien	35 900 000
3808 Notodden	10 100 000
3811 Færder	18 400 000
3812 Siljan	2 100 000
3813 Bamble	10 600 000
3814 Kragerø	9 300 000

Agder

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
4201 Risør	6 300 000
4202 Grimstad	15 300 000
4203 Arendal	29 500 000
4204 Kristiansand	73 700 000
4205 Lindesnes	16 200 000
4206 Farsund	7 100 000
4207 Flekkefjord	7 700 000
4211 Gjerstad	2 800 000
4212 Vegårshei	2 300 000
4213 Tvedestrand	5 200 000
4214 Froland	4 100 000
4215 Lillesand	7 400 000
4216 Birkenes	3 800 000

Rogaland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1101 Eigersund	10 100 000
1103 Stavanger	97 800 000
1106 Haugesund	24 200 000
1108 Sandnes	53 500 000
1111 Sokndal	2 900 000
1112 Lund	3 200 000
1114 Bjerkreim	2 500 000
1119 Hå	12 800 000
1120 Klepp	13 000 000
1121 Time	12 900 000

Vestfold og Telemark

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3815 Drangedal	3 900 000
3816 Nome	5 800 000
3817 Midt-Telemark	7 300 000
3818 Tinn	5 500 000
3819 Hjartdal	1 900 000
3820 Seljord	3 200 000
3821 Kviteseid	2 900 000
3822 Nissedal	2 200 000
3823 Fyresdal	2 100 000
3824 Tokke	2 800 000
3825 Vinje	3 000 000
Totalt Vestfold og Telemark	297 300 000

Agder

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
4217 Åmli	2 500 000
4218 Iveland	1 700 000
4219 Evje og Hornnes	2 600 000
4220 Bygland	2 000 000
4221 Valle	1 000 000
4222 Bykle	1 000 000
4223 Vennesla	10 100 000
4224 Åseral	900 000
4225 Lyngdal	7 700 000
4226 Hægebostad	2 000 000
4227 Kvinesdal	5 500 000
4228 Sirdal	1 700 000
Totalt Agder	220 100 000

Rogaland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1122 Gjesdal	8 200 000
1124 Sola	19 100 000
1127 Randaberg	7 700 000
1130 Strand	8 900 000
1133 Hjelmeland	3 200 000
1134 Suldal	3 100 000
1135 Sauda	4 500 000
1144 Kvitsøy	1 100 000
1145 Bokn	1 300 000
1146 Tysvær	8 100 000

Rogaland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1149 Karmøy	27 600 000
1151 Utsira	1 400 000
1160 Vindafjord	6 400 000
Totalt Rogaland	333 500 000

Vestland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
4601 Bergen	184 500 000
4602 Kinn	12 200 000
4611 Etne	3 200 000
4612 Sveio	4 100 000
4613 Bømlo	8 400 000
4614 Stord	12 700 000
4615 Fitjar	2 800 000
4616 Tysnes	3 000 000
4617 Kvinnherad	11 900 000
4618 Ullensvang	10 900 000
4619 Eidfjord	900 000
4620 Ulvik	2 000 000
4621 Voss	11 500 000
4622 Kvam	7 400 000
4623 Samnanger	2 400 000
4624 Bjørnafjorden	17 100 000
4625 Austevoll	4 300 000
4626 Øygarden	25 600 000
4627 Askøy	19 700 000
4628 Vaksdal	3 800 000
4629 Modalen	600 000
4630 Osterøy	5 300 000

Møre og Romsdal

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1505 Kristiansund	15 600 000
1506 Molde	21 800 000
1507 Ålesund	43 500 000
1511 Vanylven	3 400 000
1514 Sande	2 700 000
1515 Herøy	5 900 000
1516 Ulstein	5 900 000
1517 Hareid	3 600 000
1520 Ørsta	7 400 000

Vestland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
4631 Alver	20 800 000
4632 Austrheim	2 700 000
4633 Fedje	1 600 000
4634 Masfjorden	2 000 000
4635 Gulen	3 000 000
4636 Solund	1 800 000
4637 Hyllestad	2 200 000
4638 Høyanger	4 000 000
4639 Vik	3 100 000
4640 Sogndal	8 700 000
4641 Aurland	1 500 000
4642 Lærdal	2 700 000
4643 Årdal	5 300 000
4644 Luster	4 600 000
4645 Askvoll	3 400 000
4646 Fjaler	3 100 000
4647 Sunnfjord	16 000 000
4648 Bremanger	3 900 000
4649 Stad	8 600 000
4650 Gloppen	5 700 000
4651 Stryn	5 200 000
Totalt Vestland	464 200 000

Møre og Romsdal

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1525 Stranda	3 600 000
1528 Sykkylven	5 200 000
1531 Sula	6 600 000
1532 Giske	5 900 000
1535 Vestnes	5 700 000
1539 Rauma	6 000 000
1547 Aukra	2 600 000
1554 Averøy	3 900 000
1557 Gjemnes	2 700 000

Møre og Romsdal

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1560 Tingvoll	3 300 000
1563 Sunndal	6 700 000
1566 Surnadal	5 500 000
1573 Smøla	2 800 000
1576 Aure	3 800 000

Trøndelag

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
5001 Trondheim	127 500 000
5006 Steinkjer	19 600 000
5007 Namsos	15 700 000
5014 Frøya	5 000 000
5020 Osen	1 900 000
5021 Oppdal	6 400 000
5022 Rennebu	2 900 000
5025 Røros	5 100 000
5026 Holtålen	2 500 000
5027 Midtre Gauldal	4 400 000
5028 Melhus	11 300 000
5029 Skaun	5 700 000
5031 Malvik	9 400 000
5032 Selbu	3 200 000
5033 Tydal	800 000
5034 Meråker	2 900 000
5035 Stjørdal	15 700 000
5036 Frosta	2 700 000
5037 Levanger	13 400 000
5038 Verdal	11 100 000

Nordland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1804 Bodø	50 500 000
1806 Narvik	21 800 000
1811 Bindal	2 700 000
1812 Sømna	3 300 000
1813 Brønnøy	8 000 000
1815 Vega	2 400 000
1816 Vevelstad	1 700 000
1818 Herøy	3 100 000
1820 Alstahaug	7 400 000
1822 Leirfjord	3 600 000

Møre og Romsdal

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1577 Volda	7 500 000
1578 Fjord	3 300 000
1579 Hustadvika	9 400 000
Totalt Møre og Romsdal	194 300 000

Trøndelag

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
5041 Snåsa	3 300 000
5042 Lierne	2 800 000
5043 Røyrvik	1 700 000
5044 Namsskogan	2 200 000
5045 Grong	3 600 000
5046 Høylandet	2 500 000
5047 Overhalla	4 100 000
5049 Flatanger	2 400 000
5052 Leka	1 800 000
5053 Inderøy	6 200 000
5054 Indre Fosen	8 400 000
5055 Heim	6 000 000
5056 Hitra	4 300 000
5057 Ørland	9 700 000
5058 Åfjord	4 600 000
5059 Orkland	13 700 000
5060 Nærøysund	10 400 000
5061 Rindal	2 500 000
Totalt Trøndelag	357 400 000

Nordland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1824 Vefsn	13 300 000
1825 Grane	2 800 000
1826 Hattfjelldal	2 600 000
1827 Dønna	2 700 000
1828 Nesna	2 900 000
1832 Hemnes	4 800 000
1833 Rana	25 400 000
1834 Lurøy	2 800 000
1835 Træna	1 700 000
1836 Rødøy	2 600 000

Nordland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1837 Meløy	6 700 000
1838 Gildeskål	3 300 000
1839 Beiarn	2 300 000
1840 Saltdal	5 000 000
1841 Fauske	9 400 000
1845 Sørfold	3 200 000
1848 Steigen	4 000 000
1851 Lødingen	3 400 000
1853 Evenes	2 600 000
1856 Røst	1 700 000
1857 Værøy	2 000 000

Troms og Finnmark

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
5401 Tromsø	94 500 000
5402 Harstad	31 600 000
5403 Alta	46 300 000
5404 Vardø	6 600 000
5405 Vadsø	12 200 000
5406 Hammerfest	25 200 000
5411 Kvæfjord	5 000 000
5412 Tjeldsund	6 000 000
5413 Ibestad	3 000 000
5414 Gratangen	2 600 000
5415 Lavangen	2 600 000
5416 Bardu	5 200 000
5417 Salangen	4 000 000
5418 Målselv	8 700 000
5419 Sørreisa	4 400 000
5420 Dyrøy	2 700 000
5421 Senja	20 700 000
5422 Balsfjord	7 600 000
5423 Karlsøy	5 700 000
5424 Lyngen	6 600 000

Hele Landet

	ØKNING FRIE INNTEKTER
Hele Landet	4 200 000 000

Nordland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1859 Flakstad	2 400 000
1860 Vestvågøy	11 600 000
1865 Vågan	9 700 000
1866 Hadsel	8 300 000
1867 Bø	4 100 000
1868 Øksnes	4 700 000
1870 Sortland	10 500 000
1871 Andøy	4 800 000
1874 Moskenes	2 200 000
1875 Hamarøy	4 300 000
Totalt Nordland	272 300 000

Troms og Finnmark

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
5425 Storfjord	5 100 000
5426 Kåfjord	5 300 000
5427 Skjervøy	6 500 000
5428 Nordreisa	6 900 000
5429 Kvænangen	4 300 000
5430 Kautokeino	9 000 000
5432 Loppa	4 500 000
5433 Hasvik	4 600 000
5434 Måsøy	5 100 000
5435 Nordkapp	8 900 000
5436 Porsanger	8 700 000
5437 Karasjok	8 100 000
5438 Lebesby	5 300 000
5439 Gamvik	4 800 000
5440 Berlevåg	4 400 000
5441 Tana	8 800 000
5442 Nesseby	4 400 000
5443 Båtsfjord	6 700 000
5444 Sør-Varanger	21 600 000
Totalt Troms og Finnmark	434 200 000

